

ELS BISBES CATALANS CLAUSUREN L'ANY DE LA FE RECORDANT QUE EVANGELITZAR ES UN DEURE D'AMOR

Moguts per la fe

El diumenge 24 d'octubre l'Església tancava l'Any de la Fe convocat pel papa Benet XVI. Han estat dotze mesos que han tingut el doble objectiu de «promoure l'alegria i l'entusiasme de la fe» i «enfortir la fe dels cristians». En la celebració de cloenda, el papa Francesc va agrair aquesta «iniciativa

providencial» del seu predecessor i va reflexionar sobre la centralitat de Crist en la creació. També amb motiu de la cloenda de l'Any de la Fe, els bisbes de Catalunya han presentat el seu darrer document: *Transmetre el tresor de la fe*. Els bisbes recorden que evangelitzar és la missió encomanada

per Jesús a la seva Església i és un deure d'amor. Des de *Catalunya Cristiana* també fem la particular cloenda de l'Any de la Fe amb un article del bisbe auxiliar de Barcelona, Sebastià Taltavull, titulat precisament *Amén*.

P 7 i 20

«Les noves tecnologies han creat una nova cultura»

Mons. Claudio M. Celli, president del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials

P 4-5

SALVADOR PIÉ reflexiona sobre l'exhortació apostòlica «Evangelii gaudium»

P 10

Sumari

P 2 i 8 Gil Tamayo, nou portaveu de la CEE

P 16 La comunitat Chemin Neuf, a la cartoixa aragonesa

P 21 Homenatge a Mn. Francesc Nicolau

P 25 Millorar la salut visual de gent sense recursos

P 26 L'Esplai Epis celebra 40 anys

Editorial

Relleu a la secretaria de la CEE

Sense ànim d'establir cap comparació, el nomenament de Mn. José María Gil com a secretari i portaveu de la CEE és una bona notícia. En primer lloc, pel perfil de l'elegit: un sacerdot bondadós i competent, fidel a l'Església i bon coneixedor dels mitjans de comunicació social. En la civilització de la imatge això compta molt. Els periodistes volen sentir-se ben tractats, amb un discurs clar i pedagògic, que no refusi les qüestions espinoses i que no faci èmfasi sistemàticament en la negació. La seva actuació davant dels mitjans de parla espanyola en el darrer conclave pot haver-hi tingut un pes important. En segon lloc, perquè es tracta d'un sacerdot i no d'un bisbe, tal com s'esdevé també amb el jesuïta P. Lombardi com a portaveu del Vaticà que des de la seva condició de prevere té un marge de llibertat d'expressió major que si fos membre de l'episco-

pat. En tercer lloc, per la profunda fidelitat de mossèn Gil Tamayo a Mons. Antonio Montero quan fou president de la Comissió de Mitjans de Comunicació. L'estil conciliar i conciliador de Mons. Montero, així com la seva gran capacitat de comunicació, han marcat la trajectòria de Mn. José María Gil. Aquest nomenament pot ser el preludi d'un nou estil de la CEE més proper al del papa Francesc i potser d'unes millors relacions amb les esglésies locals. Caldrà veure cap on s'inclina el vot de l'episcopat a l'hora de votar el proper mes de març la nova presidència de la CEE, però tot fa pensar que cap a un altre tarannà. Tot citant els versos de Maragall podríem dir: «No ets encara el millor temps/ però en tens tota l'alegria.» Des de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel felicitem el col·lega periodista José María Gil i li augurem un servei a l'Església ben fecund.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Ve i vol nèixer entre nosaltres!

La nostra atenció, quan comencem l'itinerari d'Advent, se centra en Jesús de Natzaret. Ell serà la resposta esperada als nostres interrogants sobre com refer tantes situacions humanes ancorades en una crisi perenne i, per a molts, sense perspectives de solució. També l'esperança és posada a prova i l'espera s'allarga sense límit.

Però la solidaritat que cada dia emergeix envers els qui més pateixen és un signe que ens adhirim a Jesús i a tot el que va fer al llarg de la seva vida fins a donar-la per amor. «En Ell —ens diu la Doctrina Social de l'Església— hi podem reconèixer el signe vivent de l'amor incommensurable i transcendent del Déu amb nosaltres, que es fa càrrec de les malalties del seu poble, camina amb ell, el salva i el constitueix en la unitat. En Ell, i gràcies a Ell, també la vida social pot ser novament descoberta, tot i les seves contradiccions i ambigüitats, com a lloc de vida i d'esperança, ja que és signe d'una Gràcia que continuament s'ofereix a tots i que invita a les formes més elevades i comprometedores de comunicació de béns» (CDSE 196). És el goig de l'Evangeli!

Aquest temps, que és especial per a la preparació de la celebració cristiana del Nadal, encara s'emmarca avui en un context personal, familiar i social de crisi econòmica, d'atur i de poques perspectives de sortida, la qual cosa demana intensificar més la nostra generositat i esforç. L'experiència de la família de Natzaret ens revela la sintonia de Déu amb els més pobres, quan Jesús mateix viu l'exclusió social.

Aquest fet sorprenent i lluminós pot fer que obrim més els ulls i descobrir com acollir, com solidaritzar-nos, com estimar més i més posant-nos al costat dels qui sofreixen, i amb l'esforç d'ajudar-los a recuperar l'esperança. Cal eliminar la indiferència i assumir nous gestos de fraternitat, com el que ens ha donat el papa Francesc abraçant i besant aquell malalt que, en el cor de la ciutat, s'havia sentit tan exclòs. És Jesús que ve i vol nèixer entre nosaltres! Advent és esperar-lo i acollir-lo.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Esther Borrego, Joan Busquets, Agustí Codinach, F. Diego Espuny, Núria Gispert, Joan Guiteras, Bernat Juliol, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, M. Pilar Núñez-Cubero, Griselda Oliver, Joan Pallarès-Personat, Jordi Pérez-Ansótegui, Salvador Pié, Josep M. Prada, Quique, Josep Rius-Camps, Josep M. Sabé,

Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Comunicació al servei d'una cultura de l'encontre

Francesc és actualment la personalitat més influent a internet

Samuel Gutiérrez

A l'espera del primer document firmat per Francesc amb motiu de la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, en els seus primers mesos de pontificat el Papa argentí ja ha anat donant algunes pistes sobre com li agradaria que fos la comunicació avui a l'Església. Ell mateix, amb gestos i paraules, n'és un bon exemple. Tant és així que s'ha convertit, sense voler-ho, en la personalitat més influent d'internet el 2013. Com és possible aquesta fita en una persona que confessa que no té traça ni fluïdesa per fer servir les noves tecnologies? La clau, segons assenyalen els experts, rau en l'autenticitat. I aquest és també el pilar sobre el qual està cridada a fonamentar-se la comunicació eclesial.

Proximitat, sinceritat, convicció, espontaneïtat, simplicitat... són algunes de les virtuts que han catapultat el papa Francesc com a comunicador de l'any 2013. «Ningú no s'imaginava que pogués ser una figura tan expressiva i tan comunicativa», apunta Andrea Pizzicaroli, director de l'Institut Europeu Tercer Mil·lenni, entitat que acaba d'atorgar al Papa el premi Comunicació Simple. «La comunicació simple —explica Pizzicaroli— és aquella que és clara i que busca arribar tant com pugui a més persones transmetent un missatge autèntic, justament com se sent en el cor. El secret és la sinceritat: quan algú és sincer amb un mateix i amb els altres la comunicació flueix de manera coherent; ningú no pot posar en discussió el que es diu amb sinceritat perquè es té la profunda convicció del que expressa.»

El Papa no parla d'ell mateix

Ecoltant les propostes del Pontifici Consell de les Comunicacions Socials, molt poc després de ser escollit el papa Francesc va decidir continuar amb l'aposta valenta i decidida que des de la Santa Seu es fa en l'àmbit de les noves tecnologies. El seu, però, no ha estat simplement un beneplàcit formal per donar continuïtat a iniciatives anteriors. El Papa s'ha implicat de veritat en aquesta aventura mediàtica i a mesura que ha anat coneixent a poc a poc els nous llenguatges i les noves plataformes —no només les possibilitats sinó també els riscos que tenen— també s'hi ha compromès més seriosament.

Des de fa uns quants mesos Francesc no falta a la cita diària a Twitter, on ja supera els 10 milions de seguidors. En un estudi recent de la Universitat de Navarra es constata, a més, que si bé en aquesta xarxa social no és la personalitat amb més seguidors ni la que més missatges publica, «el Papa definitivament és el líder mundial amb més influència a Twitter». La visibilitat i l'impacte dels seus missatges, calculats sobretot a partir dels retuits (més de 60 milions), sorprèn tothom. En una entrevista per a la revista *Wired*, el ciberetòleg jesuïta Antonio Spadaro, director de *La Civiltà Cattolica*, parlava de la dimensió comunicativa del Papa subratllant que el Pontífex mateix és

una «xarxa social»: «Francesc estima la normalitat comunicativa; no comunica, crea esdeveniments comunicatius i dinàmics. I en la immediatesa del missatge que llança es crea una paradoxa: s'hi adverteix autoritat però no distància.» En els mitjans ja es parla fins i tot d'«efecte Francesc», encara que a diferència d'altres personalitats, el Papa no parla mai d'ell mateix sinó que tota la seva comunicació a través de les xarxes socials s'enfoca en Jesucrist i en el seu Evangeli. Aquest és un altre dels secrets de la seva comunicació. No és autoreferencial sinó evangelitzadora. No se centra en ell mateix sinó que surt a l'encontre de l'home. I aquest també és l'altre gran pilar sobre el qual, segons Francesc, està cridada a fonamentar-se la comunicació a l'Església.

S'espera que totes aquestes conviccions comunicatives apareguin, d'una manera o altra, en el document que

«Francesc estima la normalitat comunicativa; no comunica, crea esdeveniments comunicatius i dinàmics. I en la immediatesa del missatge que llança es crea una paradoxa: s'hi adverteix autoritat però no distància»

Francesc i el Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials preparen amb motiu de la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, que se celebrarà l'1 de juny proper. El missatge tractarà sobre *Comunicació al servei d'una cultura de l'encontre* i està previst que es publiqui el 24 de gener, coincidint amb la festa de sant Francesc de Sales.

En un discurs recent als participants a l'Assemblea Plenària del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials, després de subratllar la importància de la comunicació a l'Església, el Sant Pare avançava ja algunes de les idees que segur que desenvoluparà en el document de la Jornada: «En qualsevol situació, més enllà de la purament tecnològica, crec que l'objectiu ha de ser aconseguir inserir-se en el diàleg amb els homes i les dones d'avui.» I afegeix: «Precisament avui, en l'era de la globalització, assistim a un augment de la desorientació, de la soledat (...) És important, per això, saber dialogar, entrant també, però amb discerniment, en els ambients creats per les noves tecnologies, a les xarxes socials, per fer visible una presència, una presència que escolta, dialoga, anima.»

El Papa anima els cristians a no tenir por de ser aquesta presència quan s'habiten els ambients digitals i a convertir-nos en «una Església que acompanya en el camí, que es posa a caminar amb tothom». «Aquell que acompanya un pelegrí i que va amb el pelegrí —continua dient—, ha d'anar a pas de pelegrí. Ni més endavant ni més enrere.» El principal desafiament comunicatiu avui, per a Francesc, és «fer descobrir, també a través dels mitjans de comunicació social, a més de l'encontre personal, la bellesa de tot el que constitueix el fonament del nostre camí i de la nostra vida, la bellesa de la fe, la bellesa de l'encontre amb Crist». El Papa insisteix a subratllar que «el gran continent digital no és simplement tecnologia, sinó que està format per homes i dones que porten amb ells el que tenen dins, les seves experiències, els seus patiments, els seus anhels, la recerca de la veritat, de la bellesa, de la bondat». Francesc adverteix finalment d'una perillosa temptació a l'Església: la manipulació de les consciències; «un rentat de cervell teològic, que al final et porta a un encontre amb Crist purament nominal, no amb la Persona de Crist Viu». «El problema de fons —acaba assenyalant— no és l'adquisició de sofisticades tecnologies, encara que siguin necessàries per a una presència actual i significativa. Que ens quedi sempre clar que creiem en un Déu apassionat per l'home, que es vol manifestar a través dels nostres mitjans, també si són pobres, perquè és Ell qui actua, transforma, salva la vida de l'home.»

«El llenguatge de Jesús avui encaixaria molt bé a Twitter»

Mons. Claudio M. Celli, president del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials

Samuel Gutiérrez

Fotos: Agustí Codinach

Com ho fa el papa Francesc, Mons. Claudio M. Celli comunica amb gestos i paraules. El president del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials destaca per la seva proximitat i afabilitat. Malgrat que és un bisbe curial i que no està al capdavant de cap diòcesi, ell també fa olor d'ovella. I molt. A més, està convençut que l'Església ha d'estar molt present en els nous areòpags digitals. Amb autenticitat, sense por, conscient que l'ambient digital necessita també ser humanitzat. Mons. Celli va estar recentment a Barcelona, on va presidir la trobada d'experts i bisbes responsables de comunicació de les Conferències Episcopals Europees.

Es compleixen 50 anys de l'aparició del decret conciliar *Inter mirifica*, el primer gran document que l'Església dedicava als mitjans de comunicació.

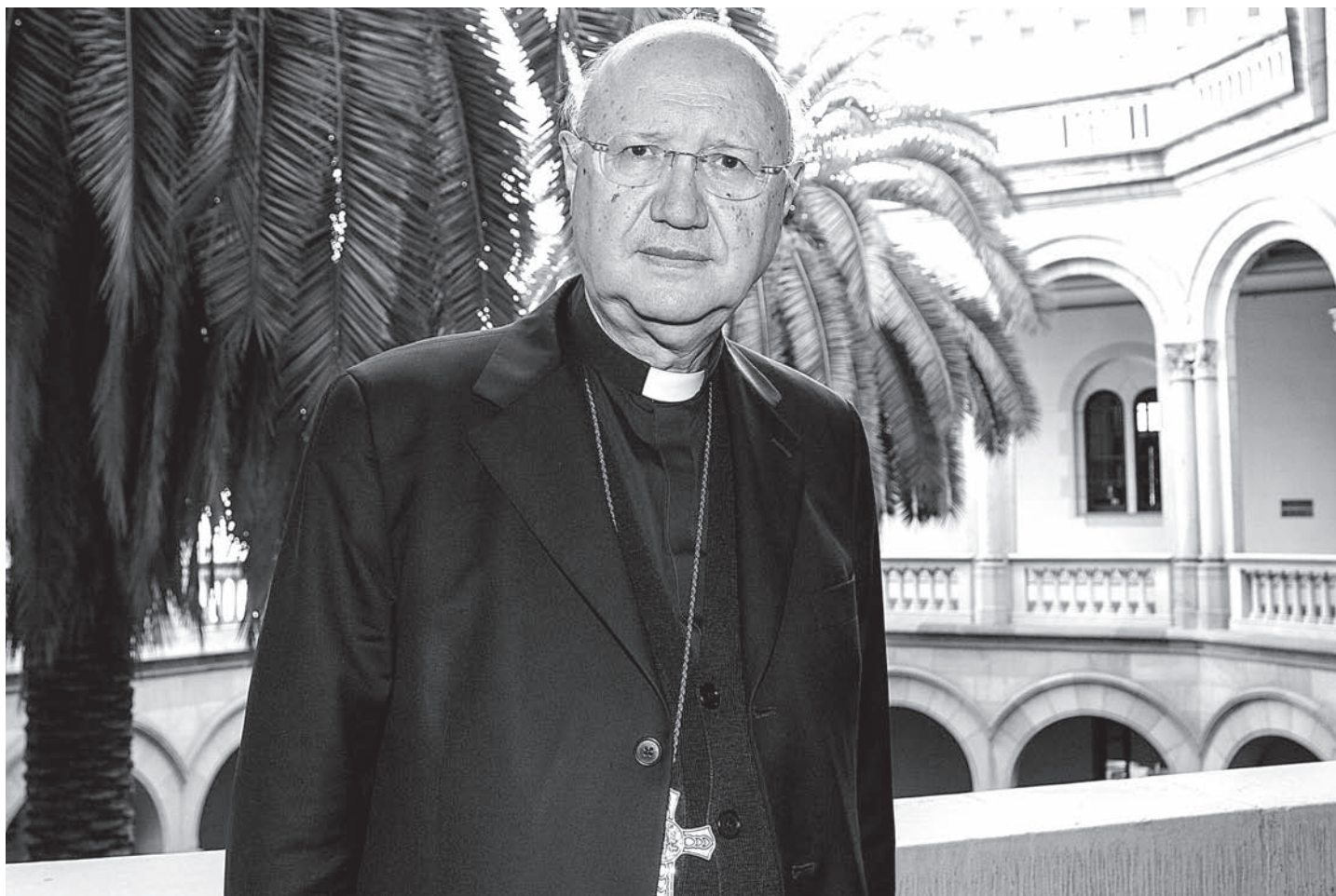
El que és essencial d'*Inter mirifica* és que un concili ecumènic hagi jutjat important dedicar una atenció i un document als mitjans de comunicació social. Això és l'important, perquè en la preparació del concili molt pocs bisbes van assenyalar el tema de la comunicació com un tema que havia de ser tractat.

En quin sentit continuen vigents avui les seves intuïcions?

Està clar que el context comunicatiu d'*Inter mirifica* era ben diferent del nostre. El van titular *Inter mirifica*, que significa «les coses meravelloses». I això que en aquell temps només hi havia premsa, ràdio i televisió. No sé quina paraula haurien utilitzat avui amb les tecnologies que tenim al nostre abast! Però ja aleshores l'Església sentia admiració per aquests productes de la saviesa humana que s'expressava en aquelles tecnologies. Avui l'Església pot expressar la mateixa admiració. Quan ensenyava al papa Benet XVI l'ús de l'iPad el que m'interessava sobretot era veure com reaccionava. I el dia que va fer el primer tuit li vaig dir: «Mentre vostè feia el primer tuit d'un Papa en la història pensava en el seu predecessor Pius XI quan enviava els primers missatges radiofònics al costat de Marconi, l'inventor de la ràdio.» Ell em va mirar i, somrient, em va dir: «Jo pensava el mateix.» El Papa era conscient que, en aquest context creat per les noves tecnologies, l'Església ha d'anunciar l'Evangeli.

La gran pregunta és com anunciar-lo.

Està clar que les noves tecnologies han canviat la comunicació. Hi ha un gran canvi des d'*Inter mirifica* en endavant. *Inter mirifica* parla d'instruments de comunicació i lògicament aleshores es referia a la premsa, la ràdio, la televisió i el cinema. Les noves tecnologies han ofert alguna cosa nova. Els nous mitjans ja no són només instruments, sinó que han creat un ambient de vida. Aquesta és la gran novetat. I han creat una nova cultura.

A través del mòbil, avui dia acumulo un gran nombre d'instruments a les mans. El mòbil fa de tot, i també serveix per parlar per telèfon. És important percebre aquest canvi ben atentament. Perquè hem passat d'una visió molt instrumental a una visió creadora d'ambient de vida, llocs on la gent habita, i aquest ambient de vida és una xarxa. Per això parlem de xarxes socials. I són xarxes continentals. A Facebook avui hi ha més de 1.000 milions de persones. És, sens dubte, un dels països més poblats d'aquest món, on se superen els límits de les fronteres i dels idiomes. La tasca i el desafiament per a l'Església és aquest: com puc anunciar jo l'Evangeli en aquest ambient de vida? Perquè al llarg dels segles la tasca de l'Església continua sent la mateixa, no canvia. L'Església existeix per anunciar l'Evangeli, Jesucrist. El repte que té avui l'Església és com ser capaç de fer que l'anunci de l'Evangeli ressoni en aquest ambient de vida nou. Un pastor no pot pensar només en la parròquia, o en els centres pastorals... Avui dia les xarxes socials també són centres pastorals. La missió, com he dit, rau a concretar com ens fem presents, com compartim, com anunciem, com dialoguem...

Des del PCCS, quina resposta donen a aquest desafiament?

Les noves tecnologies tenen una característica particular que és la interactivitat. L'objectiu avui no és agafar l'altaveu i intentar anunciar l'Evangeli com més fort millor. L'objectiu és escoltar des d'una dimensió dialògica. En aquest context em sembla simpàtic recordar allò que el papa Francesc deia als joves a Assís tot citant el Poverello: «Cal anunciar sempre l'Evangeli, i si cal també amb les paraules.» És molt inte-

«No podem rebutjar el fenomen digital perquè tingui riscos»

«Digue'm quina eclesiologia tens al cor i a la ment i jo et diré quina mena de comunicació tindràs»

ressant. Només si cal. Perquè el primer anunci sempre és el testimoni. Per això és tan important la pregunta sobre la mena de presència a les xarxes socials. La meva tasca no és la d'esmentar frases de l'Evangeli, perquè per a això ja n'hi ha prou amb un bon ordinador... La clau està a descobrir la millor manera de compartir el meu testimoni. I un testimoni que ha de ser una síntesi de la meua vida en la trobada amb l'Evangeli. El papa emèrit Benet XVI deia en un dels seus darrers missatges amb motiu de la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials que aquesta presència no està lligada a una cita formal de textos evangèlics, sinó més aviat ha de ser un testimoni existencial. Aquesta és la principal tasca dels habitants de les xarxes que porten Jesucrist al seu cor. Fa la sensació que

hem perdut la dimensió missionera de la nostra pertinença a Jesucrist. No estem cridats a fer proselitisme, sinó a donar testimoni, des d'una dimensió missionera i dialògica.

Entrar a les xarxes amb voluntat de diàleg té les seves exigències...

Efectivament. Un requisit fonamental és prendre consciència que vivim en una societat multicultural i multireligiosa. L'Església s'ha d'acostumar a dialogar respectuosament amb les veritats de l'altra gent. El diàleg respectuós amb els altres no és un relativisme dogmàtic. És veritat que la trobada amb el Senyor omple de sentit la nostra vida, però no som nosaltres els que posseïm la veritat sinó que és la veritat la que ens posseïx a nosaltres. Hi ha espurnes de veritat al cor dels homes que ens envolten. La presència de l'altre al meu costat no m'obliga només a la tolerància, sinó a reconèixer i a prendre consciència que l'altre també, en la seva recerca de la veritat, m'enriqueix en el meu camí de recerca.

Tampoc no hem de perdre de vista que una de les característiques típiques de les xarxes socials és l'oceà de respostes en el qual estic submergit, i de vegades tinc dificultat per distingir quina és la resposta que em serveix en el meu camí de la veritat. Aquí és on entra en joc l'autenticitat. Quan compartim coneixement i relacions, ens compartim a nosaltres mateixos.

Hi ha veus que insinuen que les característiques d'aquestes noves plataformes digitals, marcades per la instantaneïtat i la globalització, no permeten la pregonesa.

Estic d'acord en el fet que hi ha riscos. Però és un risc que corro també

quan parlo i em relaciono amb les persones. També en el context de les xarxes cal prestar atenció a les persones. Nosaltres no fem anuncis comercials. És un intercanvi personal. La profunditat i el sentit el posa cadascú, fins i tot en missatges de 140 caràcters, que poden arribar a tenir una profunditat impressionant. El mateix llenguatge de Jesús avui encaixaria molt bé a les xarxes socials. Només cal pensar en les Benaurances. «Feliços els pobres d'esperit.» Són menys de 140 caràcters, però ningú no pot dir que sigui superficial. Les xarxes socials estan formades per persones i la clau està en com aquestes persones se situen dins d'aquest context. Per això és tan important convidar i educar les persones a fer que les paraules que es diuen siguin paraules amb un ressò profund i d'autenticitat. El risc que tots correm és que la rapidesa de la comunicació d'avui resti profunditat. Avui dia hi ha pensadors nord-americans, i algun europeu, que assegurin que internet ens fa estúpids. La invitació de l'Església és a viure aquest ambient amb contingut. Tots som víctimes de la situació d'avui. Hi ha una fluïdesa enorme i el risc és no tenir temps per reflexionar i elaborar saviesa dels esdeveniments. Això és indubtable. Cal humanitzar l'ambient digital. És cert que algunes característiques de la xarxa no faciliten aquesta humanització, però per això la nostra missió és educar, afavorir una actitud més humana... No podem rebutjar un fenomen perquè tingui riscos. L'Església ha donat una visió positiva d'aquest ambient, però al mateix temps convida els habitants de la xarxa a fer-ho amb més profunditat i autenticitat.

La clau la trobem, doncs, en l'educació?

Sí, sens dubte, però l'educació no consisteix únicament a ensenyar les noves tecnologies, també cal formar la dimensió eclesiològica. Hi ha una profunda connexió entre eclesiològia i comunicació. Si jo tinc la visió d'una Església institucional que des de la seva torre de vori només fa judicis i sentències, faré una mena de comunicació. Però si la meua visió és la d'una Església que camina amb l'home, que sent simpatia per ell, que l'acompanya en el seu camí, tindrà una comunicació diferent. Per a mi avui això és el més important. Per això m'agrada dir: «Digues-m'ho quina eclesiològia tens al cor i a la ment i jo et diré quina mena de comunicació tindrà.» El problema de la comunicació i de l'Església actualment no és un problema de tecnologia sinó que més aviat toca la dimensió més íntima de la vida de l'Església: l'amor als homes i dones.

És un bon exemple Francesc de tot això que diu?

És el millor exemple avui per a l'Església. En el seu primer missatge per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, el papa Francesc ha demanat una comunicació que promogui una cultura de la trobada. Això significa una Església que no es tanca en ella mateixa, i que espera que l'home vingui, sinó que és una Església oberta, dialogant, que té simpatia per l'home i la dona d'avui. L'Església, deia també Francesc, ha de ser com un hospital de campanya perquè les dificultats antropològiques de l'home d'avui són grans i necessita més que mai ser

escollat, acollit, acompanyat... Darre d'aquesta comunicació de Francesc hi ha una clara visió d'Església. Ho ha expressat molt bé en els dos discursos que ha impartit als bisbes a Brasil, i que constitueixen, segons la meua opinió, una petita encíclica d'eclesiològia.

Aquesta comunicació i aquesta Església que presenta el nou Papa es presenta sovint en contraposició amb els anteriors. Es parla molt de revolució. Per què costa tant d'entendre que és la mateixa Església expressada de manera diferent?

El que ha fet Francesc no és una revolució. Senzillament s'ha posat en una actitud d'escolta, de diàleg, de proximitat..., que també hi havia abans, però que el papa Francesc ha accentuat. Per això en aquest camp de la comunicació, la clau no està en l'adquisició de tecnologia sofisticada, sinó en el redescobrimient de tot allò que porto al cor i veure com, en una inventiva d'amor, aconseguixo dir-ho als homes i les dones d'avui.

En més d'una ocasió vostè ha explicat que no va costar gens convèncer Benet XVI per portar a terme la revolució digital que ha tingut lloc en els darrers anys a la Santa Seu... Amb Francesc ha passat el mateix?

Amb el papa Francesc he parlat àmpliament sobre aquests temes perquè m'interessava molt saber quines eren les seves consignes. El Papa reconeix els seus límits en aquest aspecte, però al mateix temps vol que es continuï endavant per aquest camí. Per això hem continuat endavant amb Twitter i la resta d'iniciatives empreses fins al moment. Francesc percep i és molt conscient de les oportunitats que les noves tecnologies ens ofereixen. Aquest és el camí que ha de seguir l'Església i un servidor, com a president del PCCS, té la missió d'ajudar les diferents Esglésies particulars a prendre consciència d'aquestes oportunitats.

No fa tant de temps que era habitual la pregunta sobre si l'Església sap comunicar... Amb la irrupció de Francesc sembla, amb tot, que aquesta qüestió ha passat a un segon pla. Per què creu que ha despertat tant d'entusiasme

«La diòcesi de Barcelona és privilegiada en l'àmbit tecnològic»

«Els cristians estem cridats a humanitzar l'ambient digital»

mediàtic?

Perquè la seva comunicació és directa, oberta, amb una gran càrrega de simpatia. Fa servir paraules que els homes i les dones d'avui entenen perfectament, i imatges conceptuais amb una gran força evocadora: l'Església com a hospital de campanya, el pastor que ha de tenir olor d'ovella, les religioses com a mares i no solterones... Són expressions immediates. Ell ens dona exemple i ajuda a l'Església. L'home d'avui pateix una malaltia particular: no sap esperar, li manca esperança i fins i tot diria que ha perdut la capacitat de somiar. La pregunta és: com jo, Església, sé donar escalf avui al cor dels homes? Un dels grans drames del nostre temps és la soledat. Malgrat que tenim al nostre abast poderosíssims instruments de comunicació, l'home no s'havia sentit mai tan sol

com avui.

Des d'Inter mirifica, com valora l'aposta de l'Església en l'àmbit comunicatiu?

El camí de la història de l'Església en aquests 50 anys ha estat un camí substancialment positiu. Els mitjans han tingut un paper fort en la pastoral evangelitzadora de l'Església. Si parlem de noves tecnologies, hi ha un camí de llums i ombres. En algunes Esglésies particulars el camí està força avançat, però en altres el camí encara és molt incipient. Falta atenció, coneixement, recursos... A l'Àfrica, per exemple, no és tan fàcil accedir a internet. També a l'Amèrica

Llatina existeixen sectors amplis sense connectivitat. Malgrat les dificultats internes i externes, fent voltes pel món trobo un gran desig i he vist coses interessants. La gent vol estar present als nous areòpags i anunciar Jesucrist.

Percep aquesta voluntat també entre els pastors?

Pau VI, a l'*Evangelii nuntiandi*, diu que els pastors de l'Església han d'utilitzar la saviesa i l'audàcia per aconseguir que l'Evangeli s'empelti dins la cultura. Al món dels mitjans de comunicació, i ara al de les noves tecnologies, hem utilitzat molta saviesa i poca audàcia. Crec que ara cal impulsar de debò aquest aspecte.

Seguint el que ha passat a la Santa Seu, l'arxidiòcesi de Barcelona ha apostat seriosament per les noves tecnologies.

El cardenal Martínez Sistach m'ha parlat amb entusiasme del que estan fent i puc dir, sense por d'equivocar-me, que vosaltres sou una mica privilegiats en aquest àmbit. Ell té molta empena i un gran desig d'avançar en aquest camp.

Vostè defensa a ultrança la presència catòlica a les xarxes socials. Amb tot, no és fàcil trobar-lo en aquestes plataformes...

No tinc pàgina a Facebook ni compte a Twitter. És una cosa que he reflexionat molt, però fins ara no ho he vist necessari. Jo no tinc una tasca diocesana i ja tinc prou feina contstant els correus electrònics. Serà diferent quan deixi el servei actiu, d'aquí a quatre anys. M'atrau la possibilitat d'entrar a les xarxes socials, sobretot, a Facebook, i parlar amb les persones en aquest context.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Programació prevista dels viatges del 2014

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener 2014

Celebració de l'Epifania-TIMKAT- a la Jerusalem africana-LALIBELA

CRISTIANISME ETÍOP

XINA

Del 10 al 18 de març

9 dies per la tradició d'un imperi mil·lenari on els màxims exponents són Pequín i Xian, fins a arribar a Xangai, la metròpoli més futurista de l'Extrem Orient. Mossèn i guia acompanyant des de Barcelona.

Finals ABRIL — **PEREGRINACIÓ A FÀTIMA I NORD PORTUGAL**

12-19 MAIG — **PEREGRINACIÓ A POLÒNIA**
(Ruta de Joan Pau II)

17-24 JUNY — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

JUNY — **SICÍLIA i MALTA** La magna Catalonia

6-13 JULIOL — **NORUEGA**

4-15 AGOST — **ARMÈNIA**
Un poble marcat per la fe

18-30 AGOST
ETIÒPIA. TRIBUS i CRISTIANS DEL SUD

2a Quinzena SETEMBRE — **NEPAL**

OCTUBRE — **PEREGRINACIÓ A CUBA**
Santuari de la Verge da la Caritat del Cobre i ruta cultural en homenatge als indians

NOVEMBRE — **ÍNDIA AMB GOA**

DESEMBRE — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

BERLÍN IMPERIAL

Del 7 a l'11 d'abril

Escapada cultural

El papa Francesc clausura l'Any de la Fe

Anima a posar Jesús al centre de la vida

Mercedes De La Torre
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va clausurar l'Any de la Fe a la plaça de Sant Pere el diumenge 24 de novembre, solemnitat de Crist Rei, amb una celebració eucarística en què van concelebrar patriarques i arquebisbes majors de les Esglésies orientals catòliques, així com també nombrosos cardenals, arquebisbes i bisbes.

L'Any de la Fe va ser convocat per Benet XVI amb l'objectiu de «promoure l'alegria i l'entusiasme de la fe» i «enfortir la fe dels cristians». Va ser inaugurat pel Papa emèrit l'11 d'octubre del 2012 amb motiu del 50è aniversari de l'inici del Concili Vaticà II i el 20è aniversari de la promulgació del Catecisme de l'Església catòlica.

A l'inici de la seva homilia, el papa Francesc va recordar «amb afecte i reconeixement» el seu predecessor i li va agrair aquesta «iniciativa providencial» que ha donat l'oportunitat de «descobrir la bellesa d'aquest camí de fe que va començar el dia del nostre bateig, que ens ha fet fills de Déu i germans en l'Església». També va precisar que aquest camí «té com a meta final l'encontre ple amb Déu» i en què l'Esperit Sant «ens purifica, eleva, santifica, per introduir-nos en la felicitat que anhela el nostre cor».

A més, el Papa va destacar la presència dels patriarques i arquebisbes majors de les Esglésies orientals catòliques i va explicar que aquestes comunitats «han confessat el nom de Crist amb una fidelitat exemplar, i que han pagat sovint un alt preu», per la qual cosa es va adreçar «a tots els cristians que viuen a Terra Santa, a Síria i a tot l'Orient, perquè tothom obtingui el do de la pau i la concòrdia».

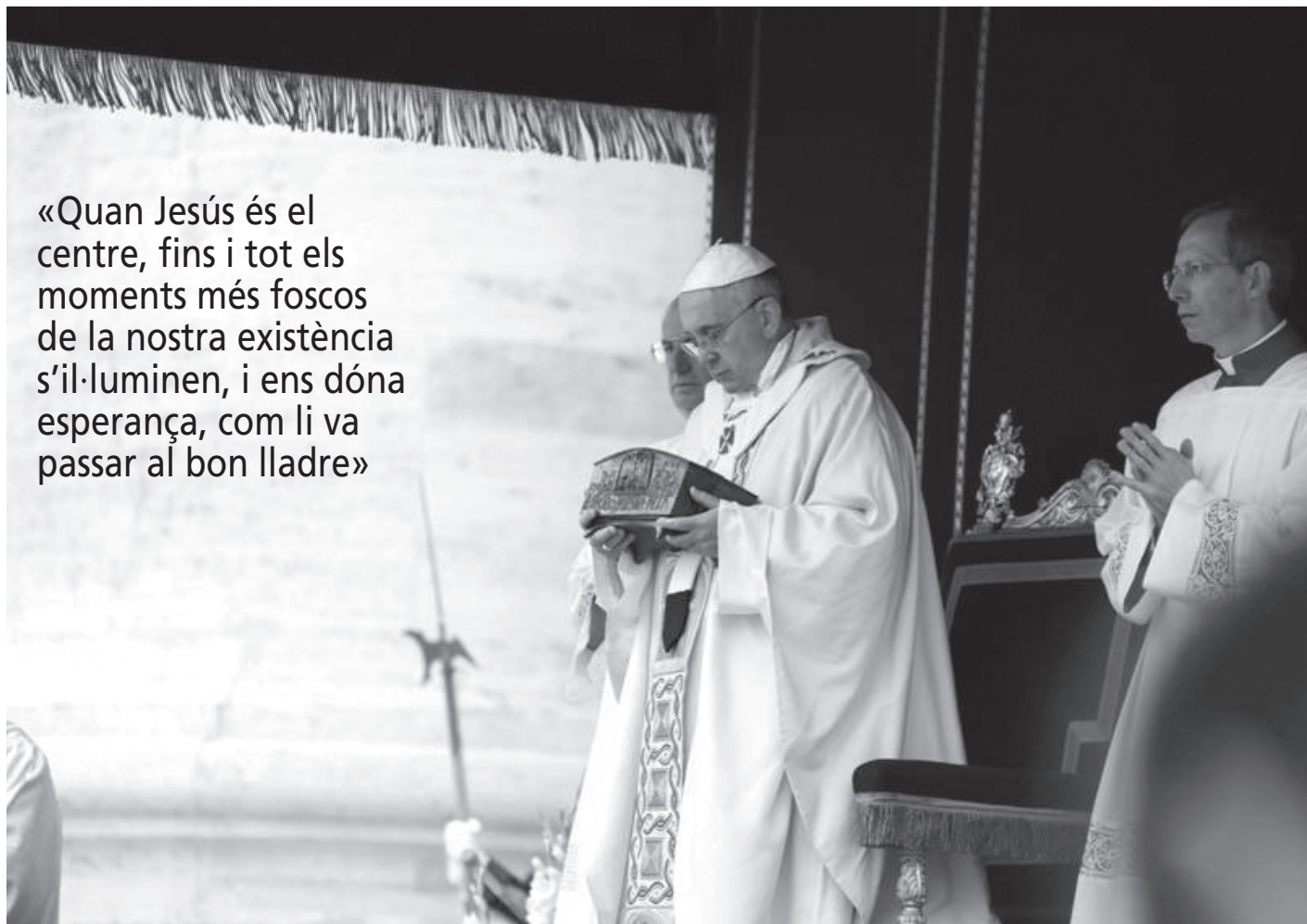
Relíquies de sant Pere

Un dels gestos significatius d'aquesta cerimònia de cloenda va ser l'exposició de les restes que la tradició reconeix com les relíquies de l'apòstol Pere, que es troben en una capsula de bronze. Aquest reliquiari va ser col·locat al costat de l'altar durant la celebració i, a més, el Papa el va sostenir amb devoció durant la pregària del Credo a la missa.

Després de trenta anys d'investigacions, Pau VI va indicar el 1968 que aquestes restes òssies eren considerades les relíquies de l'apòstol Pere, però des d'aquell moment havien restat a la capella privada del departament papal. Aquesta caixa té la inscripció en llatí *Ex ossibus quae in Arcibasilicae Vaticanae hypogeo inventa Beati Petri Apostoli esse putantur*, que vol dir: «Els ossos trobats a l'hipogeu de la basílica vaticana que es considera que són del beat Pere Apòstol.» Per primera vegada van ser situades a la plaça de Sant Pere i, en acabar la missa, van tornar a la capella privada de l'apartament pontifici.

Això no obstant, aquest gest va ser criticat per alguns arqueòlegs, que debaten sobre la veracitat de les relíquies. Malgrat haver besat el reliquiari

Annus Fidei.va

El Papa va sostenir el reliquiari amb les restes de l'apòstol Pere.

«Quan Jesús és el centre, fins i tot els moments més foscos de la nostra existència s'il·luminen, i ens dóna esperança, com li va passar al bon lladre»

i sostenir-lo amb les mans durant el Credo, el Pontífex no es va pronunciar en cap moment sobre el tema.

Durant la seva homilia, el Papa va reflexionar sobre la centralitat de Crist en la creació, del poble i de la història. En concret, va explicar que sant Pau presenta Jesús com a «primogènit de tota la creació» perquè «en ell, a través d'ell i en vista d'ell van ser creades totes les coses». Va assenyalar que, d'acord amb aquesta realitat, «l'actitud que es demana al creient, que vol ser-ne, és la de reconèixer i acollir en la vida aquesta centralitat de Jesucrist, en els pensaments, les paraules i les obres», i va advertir que «la pèrdua d'aquest centre, en substituir-lo per una altra cosa qualsevol, només provoca danys, tant per a l'ambient que l'envolta com per a l'home mateix».

A més, el Papa va precisar que «Crist és centre del poble de Déu», perquè les tribus d'Israel cercaven «un Déu que fos proper, que acceptés acompanyar l'home en el seu camí, que es fes germà seu». I va posar en relleu que Crist «és el germà a l'entorn del qual es constitueix el poble, que té cura del seu poble, de tots nosaltres, a preu de la seva vida».

Finalment, el Sant Pare va assegurar que «Crist és el centre de la història de la humanitat i de tot home», per la qual cosa va encoratjar a explicar-li «les alegries i les esperances, les tristesses i les angoixes que entrellacen la vida», ja que, segons va indicar, «quan Jesús és el centre, fins i tot els moments més foscos de la nostra existència s'il·luminen, i ens dóna esperança, com li va passar al bon lladre» de la narració evangèlica.

En aquesta línia, el Papa va encorat-

jar els presents a situar Jesús en el centre del seu cor i de la seva història personal, en la qual tots tenim moments feliços i foscos, perquè mirem Jesús al cor i li demanem, com el bon lladre, «recorda't de mi». A més, va assegurar que «Jesús tan sols pronuncia la paraula del perdó, no la de la condemna», per això va destacar que «la promesa de Jesús al bon lladre ens dóna una gran esperança: ens diu que la gràcia de Déu és sempre més abundant que

la pregària que l'ha demanada». «El Senyor sempre dóna més del que se li demana: li demanes que es recordi de tu i et du al seu Regne», va concloure. Abans d'acabar la cerimònia, el Papa va lliurar una còpia de la seva primera exhortació apostòlica postsinodal titulada *Evangeli gaudium* («L'alegria de l'Evangeli») a 36 persones procedents de 18 països diferents per representar els diversos esdeveniments de l'Any de la Fe.

Les floretes del papa Francesc

I em va besar!

Esther
Borrego
Linares

Ja fa uns dies que es va donar aquest gest guardor i, un cop més, senzill del papa Francesc. Va succeir durant una audiència general. Aquell dia, entre les persones que esperen veure el Papa i apropar-s'hi, hi havia una persona amb una estranya malaltia que provoca una deformació molt visible a la pell, la neurofibromatosis.

Aquest home havia patit en moltes ocasions el clar rebuig de les persones que l'envolten, segurament més cops dels que podem pensar. Poca gent s'apropa a una persona amb una aparença tan estranya. Però aquell matí va poder viure una de les experiències més consoladores de la seva vida, i va ser arran d'un gest tant senzill com una abraçada. «Era el paradís, no va pensar si abraçar-me o no», diu.

Moltes vegades, al dolor que les persones pateixen davant de determinades situacions o malalties, els altres afegim el dolor d'apartar-les, fer-les sentir estranyes, lletges... fins i tot dolentes. Hauríem de fer com Francesc: abraçar aquesta persona. No podem llevar-li el dolor físic, ni tan sols, segurament, l'emocional, però sí que podem acompanyar-la i reconfortar-la com a persona.

El Papa va fer molt més, perquè poques coses reconforten més que una forta abraçada o dos petons (més si no en reps gaires), sentir-se estimat!

Madrid

«Crec profundament en la comunicació i la transparència»

José M. Gil Tamayo, nou secretari general i portaveu de la CEE

Rosa María Jané Chueca
Madrid

José M. Gil Tamayo, sacerdot i periodista, és el nou secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), en substitució de Mons. Juan Antonio Martínez Camino, per al pròxim quinquenni 2013-2018. Gil Tamayo ha estat escollit en el marc de la CII Asamblea Plenària celebrada del 18 al 22 de novembre, amb 48 vots per davant de Mons. Ginés Ramón García Beltrán i Mons. César Augusto Franco Martínez.

El nou secretari general i portaveu, en la seva primera compareixença davant dels mitjans de comunicació, als quals considera «companys necessaris», afirmava amb rotunditat: «Crec profundament en la comunicació, potser per això s'hi han fixat els bisbes.» Aquest sacerdot i periodista considera que el servei que ara li ha estat encomanat suposa «transmetre el que l'Església és en realitat i el que fa per la societat espanyola, especialment pels més desfavorits. Què seria de tantes realitats al nostre país sense la presència propera, amiga i benèfica de l'Església? L'Església és una institució de sentit en la societat espanyola. No pot renunciar a il·luminar les realitats amb les quals es troben els homes i dones del nostre temps i del nostre país».

José M. Gil Tamayo es defineix com «un capellà que viu una doble vida: capellà i periodista, i les procuro viure totes dues apassionadament». Per a ell, el secret de la comunicació és mostrar-se com un és, «crec en la transparència per lluitar contra els prejudicis, el rumor, els tòpics i la desinformació».

Pel que fa a l'«aire fresc» que aporta el papa Francesc, reconeix que «el seu renovat afany evangelitzador és molt important per a la realitat espa-

nyola. El Papa mira de manera especial Espanya. Per primera vegada tenim un Papa que se situa en les nostres claus culturals. Afavoreix una sintonia que és afectiva i efectiva en els bisbes i en els fidels. S'ha ficat la gent al cor.»

Gil Tamayo té fama de ser una persona afable, dialogant i amb una gran sensibilitat mediàtica. En aquesta nova etapa que ara inicia, pretén dur a terme una estratègia comunicativa positiva: «Volem servir i transmetre l'Evangeli de manera positiva. L'Església té una veu i cal transmetre-la amb honestat, transparència, seriositat i bones formes. El públic té dret a estar ben informat. Des de fa 2.000 anys ens dediquem a transmetre una nova que és bona, no podem ser profetes de calamitats. És el que està fent el papa Francesc. En la comunicació podem i hem de millorar sempre.»

«Des de fa 2.000 anys ens dediquem a transmetre una nova que és bona, no podem ser profetes de calamitats»

Una de les preocupacions de José M. Gil Tamayo és «adequar el màxim possible la realitat mediàtica a la realitat viva de l'Església», per la qual cosa es marca «el deure irrenunciable de l'eficàcia i preocupar-nos sobre la

imatge de l'Església que arriba a la gent. No podem ser gent de sagristia ni gent que trepitgi faltant el respecte als altres, però no renunciarem a oferir les pròpies conviccions».

En declaracions al programa *El primer cafè* de Ràdio Estel, l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, ha valorat «molt positivament» l'elecció de José M. Gil Tamayo com a nou secretari general de la CEE: «Crec que anirà molt bé. Coneix els bisbes catalans i comprendrà la nostra realitat.» Segons el purpurat, «és una

persona dialogant i comprensiva, competent, preparada i de bon tracte amb les persones».

Gil Tamayo, fill de Zalamea de la Serena (Badajoz), és llicenciat en Estudis Eclesiàstics i actualment està fent la seva tesi doctoral en Comunicació Social Institucional. Durant 13 anys ha estat director del Secretariat de la Comissió de Mitjans de Comunicació Social de la CEE. També ha exercit com a adjunt en llengua espanyola del portaveu vaticà durant el període de renúncia de Benet XVI, seu vacant, conclave i elecció del papa Francesc. A la cúria romana és consultor del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials.

Ha treballat a TVE i a RNE, i és conferenciant habitual sobre temes relacionats amb la pastoral de les comunicacions socials.

Reconeixement del Ministeri de Turisme d'Israel al Club Més Amics

Redacció / Barcelona

El Club Més Amics, de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, ha rebut un diploma concedit pel Ministeri de Turisme d'Israel com a reconeixement i agraïment a la trajectòria d'aquesta entitat, organitzadora de molts viatges i pelegrinatges a Terra Santa. Els responsables del guardó destaquen l'acurada dedicació, l'esforç i el suport als Llocs Sants a través d'una professionalitat que, segons l'organisme israelià, ha permès que centenars de

pelegrins hagin realitzat «el viatge de la seva vida».

La directora de l'Oficina de Turisme d'Israel, Dolors Pérez, ha lliurat el premi a la directora del Club Més Amics, Núria Ortín. L'agència Ruth Travel, organitzadora dels viatges i pelegrinatges, ha expressat la seva satisfacció per aquesta important distinció.

També han rebut el diploma el delegat diocesà de Pastoral Familiar de Barcelona, Manuel Claret, el sacerdot del bisbat d'Urgell, Ramon Sàrries, i el claretià Josep Codina.

Opinió

El Papa, l'inici de la vida i els ginecòlegs catòlics

**M. Pilar
Núñez-Cubero**
Experta en bioètica

El 20 de setembre vaig tenir la sort d'assistir a l'audiència que el Bisbe de Roma va concedir al grup de Ginecòlegs Catòlics, en la seva reunió sobre *Mater Care*. Érem un grup d'unes 40 persones (més uns quants familiars afegits) compromeses amb l'exercici de la nostra especialitat al servei de la vida i a l'Església, però certament amb llindres diferents més o menys rígids pel que fa a ideologia i moralitat, fruit de formació i de personalitats diferents.

El dia anterior tots els diaris s'havien fet ressò de l'entrevista concedida als jesuïtes en què s'havia expressat. «No podem continuar insistint només en qüestions referents a l'avortament, al matrimoni homosexual o a l'ús d'anticonceptius. És impossible. Jo no he parlat gaire d'aquestes qüestions i n'he rebut retrets per això. Però si es parla d'aquestes coses cal fer-ho en un context. A part d'això, ja coneixem l'opinió de l'Església i jo sóc fill de l'Església, però no cal parlar d'aquestes coses sense parar.»

Aquest tema havia estat ja respost en l'entrevista que li van fer els periodistes durant la tornada del viatge al Brasil: «Vostè no ha parlat encara sobre l'avortament ni sobre el matrimoni entre persones del mateix sexe. Al Brasil s'ha aprovat una llei que amplia el dret a l'avortament i una altra que contempla els matrimonis entre persones del mateix sexe. Per què no ha parlat sobre això?»

«L'Església s'ha expressat ja perfectament sobre això, no calia tornar-hi, com tampoc no vaig parlar sobre l'estafa,

«Tota vida és sagrada i tot ésser humà per petit i feble que sigui porta el rostre de Déu»

la mentida o altres coses sobre les quals l'Església té una doctrina clara. No calia parlar d'això, sinó de les coses positives que obren camí als nois. A més els joves coneixen perfectament quina és la postura de l'Església.»

«No necessiten els joves altres horitzons per poder canviar els valors de la societat? Quina és la seva postura en aquests temes?»

«La de l'Església, sóc fill de l'Església.»

Aquell 19 de setembre no havien mancat els qui, arrufant les celles, sospitaven que el Papa havia baixat el llistó de la moral en dir a l'entrevista que ja s'havia parlat prou sobre l'avortament i que calia ocupar-se d'altres temes. Va haver d'esperar el final de la visita perquè tots quedessin reconfortats i s'expressessin, després d'escoltar els tres punts que com a misatge ens deixa sempre el papa Francesc.

Què ens va dir?

1) Que «assistim avui a una situació paradoxal, que té relació amb la professió mèdica. D'una banda constatem —i donem gràcies a

Déu—pels progressos de la medicina... Això no obstant, i de l'altra, veiem també el perill que el metge oblidí la seva pròpia identitat de servidor de la vida. La desorientació cultural ha atacat també l'àmbit de la medicina. Per la seva naturalesa al servei de la vida, les professions sanitàries són induïdes de vegades a no respectar la vida mateixa.

2) «En aquest context contradictori, l'Església fa una crida a les consciències

dels professionals de la sanitat. De manera particular a vosaltres, ginecòlegs, a col·laborar en el naixement de noves vides. Avui la cultura de l'evasiva exigeix eliminar éssers humans, sobretot si físicament o socialment són més febles. La nostra resposta a aquesta mentalitat és un "sí" decidit i sense vacil·lacions a la vida. "El primer dret d'un ésser humà és la vida." Les coses tenen preu i es poden vendre, però les persones tenen una dignitat i no tenen preu. En l'ésser humà feble cadascun de nosaltres estem convidats a reconèixer el rostre del Senyor.»

3) El tercer aspecte és un manament: «Sigueu testimonis i difusors d'aquesta "cultura de la vida"... per contribuir a reconèixer l'empremta de l'obra creadora de Déu, des del primer instant de la concepció. Recordeu amb fets i paraules que la vida és sempre sagrada, en totes les seves fases i edats. I no per un discurs de fe —no, no—, sinó de raó i de ciència. No hi ha una vida humana més sagrada que una altra. La credibilitat d'un sistema sanitari no es mesura tan sols per l'eficiència, sinó sobretot per l'atenció i l'amor cap a les persones, la vida de les quals és sempre sagrada i inviolable. El Senyor compta amb vosaltres per difondre amb coratge —avui es necessita coratge— l'"evangeli de la vida".»

Els ànims dels més exigents van quedar tranquils amb aquesta defensa oberta de la vida, feta pel Papa. No vaig tenir mai el menor dubte de la posició del Papa davant de la vida, però li agraïxo, i de debò, que hagi evitat paraules (avortament, contracepció, reproducció assistida, etc.) que avui generen anticosos i que per tan gastades i manipulades han bloquejat tota possibilitat de diàleg en aquest àmbit.

Quedem-nos amb el fet que tota vida és sagrada i tot ésser humà per petit i feble que sigui porta el rostre de Déu.

Ajuda a l'Església Necessitada
Fundació de la Santa Seu

@ayudaiglesneces

Emergència a Filipines

Necessiten la teva caritat per continuar vivint.
Necessiten la teva oració per no perdre l'esperança.

Donatius
93 237 37 63
91 725 92 12

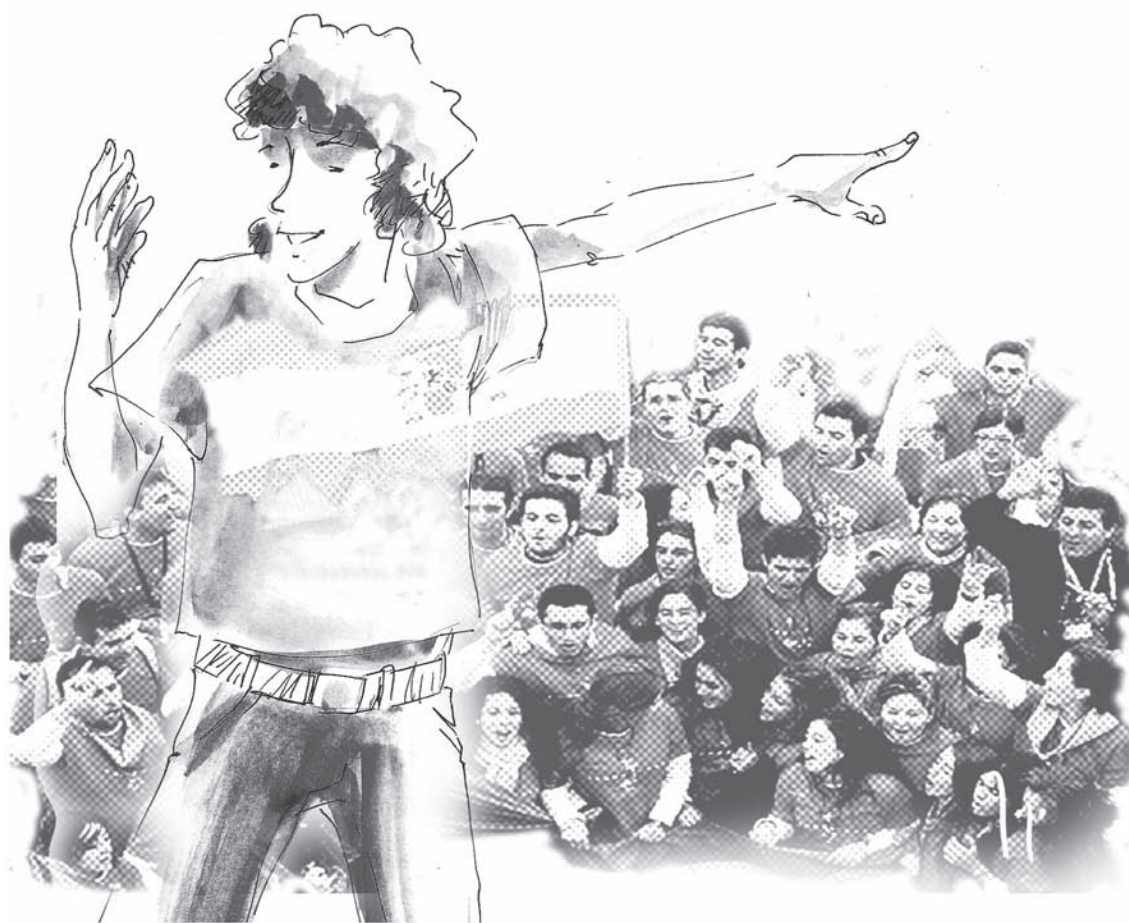
La Caixa 2100-2415-42-0200140293
BBVA 0182-0930-34-0010800003
Santander 0049-2674-59-2814342966
Concepte: Filipines + el teu nom i cognom
ayudaalaiglesianecesitada.org

Punt de vista

Dr. Salvador PiéExpert nomenat pel Papa en el Sínode sobre *La nova evangelització*

Un document excepcional

Després del primer document del papa Francesc sobre *La llum de la fe*, provinent d'un text de Benet XVI, s'esperava aquesta exhortació apostòlica, *El goig de l'Evangeli*, publicada el 24 de novembre, que recull el Sínode sobre la nova evangelització (octubre 2012) i que, alhora, es converteix en el seu document programàtic. El contigut i el to el fan un text excepcional tenint present que sobre la seva temàtica «no és convenient que el Papa reemplaci els episcopats locals» i per això afirma que «percep la necessitat d'avançar en una saludable descentralització» (n. 16).

Un dels punts més nous és «La transformació missionera de l'Església», que porta a «una pastoral en conversió»: aquí rau la «inajornable renovació eclesial»,

que es descriu amb un realisme no habitual en aquests documents (n. 25-33). Com a segon punt s'afronta amb precisió teològica la qüestió de la jerarquia de veritats (n. 34-39), cosa que no es dona quan, segons el Papa, «es parla més de la llei que de la gràcia, més de l'Església que de Jesucrist, més del Papa que de la Paraula de Déu». Per això, s'afirma que l'Església és «una mare de cor obert» (n. 46-49).

Extremadament propers són els capítols següents amb l'original sobre «la crisi del compromís comunitari» (cap. II), el nuclear sobre l'«anunci de l'Evangeli» (cap. III), el brillant sobre «la dimensió social» (cap. IV) i la cloenda: «Evangelitzadors amb esperit» (cap. V). Un document excepcional, doncs, per al moment present!

Saber escoltar

Joan Guiteras i VilanovaDegà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Paraules que ens falten

Alessandro Pronzato, en el seu llibre *En busca de las virtudes perdidas*, de l'editorial *Sígueme*, titula el capítol cinquè d'aquesta manera: *Es urgent retrobar un llinguatge modest*. El comença amb una poesia de Gianni Rodari, on afirma que, en la pluralitat de paraules, ens en falten per pensar, per estimar i per parlar.

Pronzato, seguint el mateix raonament, estableix una comparança entre els mots que tenim i els que ens manquen. De paraules en tenim moltes, generalment en posseïm massa. En efecte, en tenim «per murmurar,

xerrar, comarejar, rondinar, disputar, polemitzar, predicar, moralitzar, adoctrinar, culpabilitzar, condemnar...» però cal urgentment descobrir paraules que ens ajudin a viure.

«Tenim paraules contra algú, però no trobem paraules a favor de l'enemic. Tenim paraules per menysprear, ferir, humiliar, però no tenim paraules per animar, confortar, donar esperança. Tenim paraules per fer callar l'adversari, humiliar-lo, escarnir-lo, però no tenim paraules per reconèixer les seves raons, per manifestar respecte, apreciació. Tenim paraules altisonants, precisament perquè neixen del buit, ressonen en el buit i retornen al buit, però cal urgentment descobrir alguna paraula que digui alguna cosa a algú.»

De paraules, se'n senten moltes. I en diem moltes. Els mitjans de comunicació les converteixen en allaus. Diuen mentides i mitges veritats. En diuen els polítics. Necessitem posseir paraules certes. Cal, en aquest afer, donar exemple i procurar una educació que ens proporcioni paraules-paraules. Fruit de l'amor.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

La mandràgora

Aquest nom sona tan bé que n'hi ha que creuen que és simbòlic o imaginat i que no correspon a una cosa real. Doncs sí, es tracta d'una planta solanàcia. Abans de seguir la descripció, avanço que només apareix en dos llocs bíblics.

Aquesta planta m'intrigava de feia temps perquè sabia que era de bruixes. Més tard em vaig assabentar que, com el jusquiam, l'estrimoni o la *Digitalis purpurea*, antigament les bruixes l'utilitzaven per fregar-se la pell i aconseguir situacions al·lucinants. Creien que el que veien el més estrany, repugnant o màgic que hom es pot imaginar era autèntic.

D'aquesta que parlo, per acabar-ho d'adobar, es creia que germinava i que creixia sota terra on hi havia mort un penjat. Rastrear aquest tema a Google és sorprenent i, fins i tot, morbós.

Els manuals seriosos diuen que és una planta silvestre que creix a Europa, principalment a la Mediterrània. Uns amics meus franciscans l'han vista a Natxaret i al Tabor. Jo l'he buscada als jardins botànics, però no l'he vista mai perquè potser no era l'època. Una lectora molt simpàtica, ermitana per a més senyes, la coneixia procedent d'una masia del Montsant, però ara ja no en troba. Em resulta estrany creure que estava prohibida, perquè les altres que he esmentat, també tòxiques, les he trobades sense buscar-les des d'Astúries fins al Pirineu. Un dia vaig decidir, a través d'internet, comprar-ne unes quantes llavors a Itàlia, Alemanya i Andalusia. Algunes van germinar però no creixien i les poques que ho han fet, no he aconseguir mai veure-les florir. Vaig a la Bíblia. El que es veu d'aquest vegetal no interessa gens. Són fulles semblants a la bleida i sense tronc. El que és important és l'arrel. En molts casos al subsòl es divideix com dues pastanagues que, amb imaginació, semblen les cames d'un home. Aquí rau l'interès i el simbolisme antic. Es pensava que aquests «naps» facilitaven la fecunditat de la dona. Alguna cosa d'aquestes subjau en el relat del Gènesi 3,14. Entre Raquel i Lia s'interposen unes mandràgores, aportades pel fill d'aquesta segona. I l'intercanvi d'aquesta arrels màgiques dona bon resultat.

Afegeixo ara el Càntic: «Allí t'ompliré de carícies. Les mandràgores escampen el seu perfum, tenim a les portes els fruits saborosos, vells i nous» (7,13). Aquí sí que em sento intrigat. Els llibres diuen que les flors fan mala olor, però l'estimada parla de fragància. Qui té raó? L'any passat vaig agafar una mica d'arrel d'una planta que, per cert, era triple. Penso impacient que potser aquesta primavera, algunes de les dues que em queden facin alguna flor. El lector pot pensar que preocupar-se per aquests detalls és una cosa fàtua. Interessar-me per les plantes i les arrels, ja ho he dit altres vegades, és imitar el rei Salomó (1Re 5,13) o també introduir-se suaument en la lectura de la Bíblia, com aconsellava el mes de maig passat el papa Benet XVI.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Gratitud

La crítica (negativa) està de moda. Si algú, a més, fa autocrítica, encara fila més prim. La ira, el disgust, la ràbia, la indignació... són sentiments políticament correctes i que imperen per tot arreu. El món i la societat ofereixen motius nombrosos per disparar les alarmes emocionals i per elaborar uns arguments saberuts que posen al descobert que les coses estan molt malament. Arrufar el nas, fer una ganyota de desaprovació, aixecar la veu, la contracció muscular... són símptomes físics d'un malestar interior. On hi ha el problema? Si algú es concentra exclusivament sobre el que és negatiu, el que no funciona, el que és perfecte... es destrueix i es desmotiva. Si ho perd de vista, perd les seves arrels i s'autoenganya. La utopia està al servei de la millora de la realitat. No hem d'oblidar cap d'aquests dos extrems per mantenir una tensió de creixement i maduresa. En el fons, es parteix de la vida com una conquesta. Una dimensió substancial, però no única. La vida també és un do. Encara més, sobretot és un do i davant del do només hi pot haver l'agraïment i la responsabilitat. La tasca consisteix a integrar la (auto)crítica i l'agraïment. La gratitud permet que floreixin sentiments de pau, de joia, d'alegria. Implica tenir una mirada oberta a les meravelles de l'existència, encara que semblin discretes i insignificants. Hi ha motius més radicals per ser agraïts: el do de la vida, de la família, de la fe, de la llengua, del lloc de naixement, dels talents personals, de les amistats... Si la gratitud no s'explicita, desapareix la consciència dels béns que hem rebut sense cap esforç per part nostra. Alguna família comença el sopar amb un ritu formidable. Cadascun dels que estan asseguts al voltant de la taula comparteix amb els altres algun motiu d'agraïment pel que ha passat durant el dia. Cal donar oportunitats a

«La gent seria més feliç si gaudís dels dons rebuts i si no els donés per descomptats»

la gratitud. Hi ha tantes coses bones... Per això, començar un àpat amb una benedicció significava atorgar a aquest agraïment a Déu el lloc que li correspon. Abans de dormir, podem revisar la jornada. Veure les equivocacions i els errors permet millorar, però donar gràcies pels dons rebuts omple el cor de pau. La gent seria més feliç si gaudís pels dons rebuts i si no els donés per descomptats. Quantes persones es queixen si tenen alguna malaltia? Quantes persones agraeixen el fet de gaudir de bona salut? Per estar malalt, n'hi ha prou que falli un dels elements del meu cos. Per tenir salut, tot ha d'anar bé i això no és fàcil. És gairebé un miracle. Quan una persona compleix anys, rep les felicitacions de la seva família, dels amics i companys, però agraeix als seus pares el fet que a través seu hagi rebut el do de la vida? Com a autor d'aquesta columna, agraeixo sempre als meus lectors que dediquin uns minuts del seu temps a conèixer les meves reflexions. Gràcies.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Trencar la cadena

A la marginació o exclusió s'hi pot arribar de dues maneres. Una és la que en aquests moments de crisi estem veient amb força patiment els que vivim a prop d'aquest món de desestructuració i màxima pobresa dels que anomenem sense sostre. Aquest nom sembla que només fa referència a l'habitatge, però si ens acostem a aquests homes i dones, podríem posar-los un altre nom: «Sense res.» Són aquells que, per circumstàncies de la vida —entre les quals la més petita no és l'atur que arruïna tantes

«La marginació crea marginació, la desestructuració familiar, engendra desestructuració personal»

famílies— van perdent de la seva motxilla humana les coses més importants de la vida i la dignitat personal: la feina, la família, la casa, l'autoestima... I que l'omplen de les deixalles que no fan créixer la persona sinó que la degraden: el desencís, la desesperança, la beguda, les addiccions, les mentides, les trampes...

Però, hi ha un altre camí que porta a l'exclusió. I aquest és, per dir-ho d'alguna manera, hereditari. La marginació crea marginació, la desestructuració familiar, engendra desestructuració personal. I això és el que també em trobo últimament.

Com que ja fa tants anys que corro per aquests indrets he pogut veure tot tipus d'evolució: la d'aquells que han pogut sortir de situacions viscudes a la seva infantesa, perquè han tingut la sort que algú els ha ajudat a trencar la cadena. Però també he patit veient com es reproduïen les mateixes situacions de fa més de vint anys en els descendents d'antics amics. A la presó se'm va acostar un noi força jove. Devia tenir uns vint anys i escaig. Em diu el seu nom i el cognom i em quedo mirant-lo. «Aquest cognom em sona. Jo fa anys en vaig conèixer un altre...» No em va deixar acabar. Es va treure una cartera de la butxaca, i em va ensenyar una fotografia de carnet mig desfeta pel pas del temps, i em va preguntar: «El coneixies?» «I tant», va ser la meua resposta. De seguida vaig evocar els records d'uns anys foscos en els quals l'heroïna feia estralls entre el jovent. Sovint aquests joves no preparats per a la paternitat o maternitat tenien fills, i aquests arrossegaven la càrrega pesada d'uns pares que morien aviat de sida o de sobredosi. El meu amic era un d'aquests. Tenia alguna idea del seu pare. De la mare, no. I el que recordava de la seva infantesa valia més oblidar-ho... «Només he conegut el món de la droga, dels robatoris i de la fugida... Sempre fugint, des de petit, o dels crits i les baralles, o de la "pasma". Al final, gairebé era millor que m'agafessin d'una vegada...» Ara estic parlant amb la seva treballadora social i amb l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac amb l'esperança que, quan acabi de complir condemna, tingui una nova oportunitat a la vida, que li permeti trencar la cadena que el lliga al passat, a la marginació que el va engendrar.

El 20 de novembre passat, Dia Universal de la Infància, Malala Yousafzai va rebre al Parlament Europeu el premi Sàkharov. L'adolescent pakistanesa, víctima d'un atemptat dels talibans, va dedicar el guardó als «herois sense nom del Pakistan». També va recordar els 57 milions de nens al món que no poden anar a l'escola i que «no volen una iBox o un iPhone, sinó un llibre i un bolígraf».

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda

T 93 318 14 95
F 93 412 44 55
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer

T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08020 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Parlar de la resurrecció

Fa pocs dies vaig tenir l'ocasió de dinar amb un bon amic, un company dels estudis universitaris a qui considero una persona molt culta i un gran professional. Batejat de petit i format en una escola religiosa, s'anà allunyant progressivament de la fe i de l'Església, com ha passat amb moltes altres persones de la nostra generació. Doncs bé, mentre dinàvem em digué que havia anat recentment a un funeral i que tenia una crítica severa a fer-me sobre el sacerdot que l'oficiava. He de reconèixer que en aquell moment em vaig témer el pitjor ja que els funerals solen ser un terreny propici per a tota mena d'experiments teològic-litúrgics. Però no, jo estava en l'error, la cosa anava per

uns altres viarany. Em va dir: «Entenc perfectament que una persona vulgui ser enterrada segons les seves creences, però el que no entenc de cap manera és que durant l'homilia el capellà digui que aquell mort ressuscitarà!» Em vaig quedar força astorat i em va costar recuperar-me d'aquell ensurt. La resposta impulsiva que li vaig donar va ser la mateixa de sant Pau a la primera carta als corintis: «Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes.» Això donà peu a una interessant conversa sobre la resurrecció de Crist i la resurrecció dels morts.

No explico això com un fet aïllat, sinó precisament perquè crec que pot ser un exemple paradigmàtic de la visió parcial que tenen de la fe moltes persones, especialment les de les generacions més joves, encara que hagin estat educats en un context religiós ja sigui a casa o bé a l'escola. Molts veuen el cristianisme només com un conjunt de normes ètiques més o menys acceptables, sense conèixer quins són els seus continguts bàsics i principals. És per això que als cristians no ens hauria de fer por de proclamar clarament la nostra fe, parlant obertament de temes tan importants i reals com poden ser la passió, mort i resurrecció de Jesucrist així com de l'esperança en la nostra pròpia resurrecció.

Bernat Juliol

Monjo de Montserrat

La sal de la terra

A una lluitadora amb atàxia de Friedrich

No t'agradarà ni que et digui filla i menys que fixi els meus ulls en la teva valentia diària per anar a classe, d'excursió i a la parròquia. Tampoc que atengui la lluita contra rellotge dels teus pares, una més entre els centenars de minoritàries malalties que ni laboratoris ni governs tenen veritable interès a investigar, ja que no són majoritàries.

Tu sola entre 25.000 és poc per a qui busca negoci, i massa per als qui desitgem frenar aquesta degeneració progressiva del sistema nerviós i trobar-hi cura eficaç o tractament. Admiro els que et donen suport a la teva ciutat i continuen buscant i lluitant per obtenir el suport privat i públic en recaptacions benèfiques i desinte-

ressades per recollir fons que reverteixin en la recerca per millorar la comprensió d'aspectes genètics que puguin conduir a avenços transcendents en el tractament de la teva dificultat. No poden ni han de ser els beneficis econòmics que s'obtingran amb productes químics, biològics, bèl·lics o industrials dirigits a grans mercats, el primer i definitiu criteri per a la investigació. Per habitar la teva malaltia en les minories està més enganxada al cor de Déu que els nostres negocis, beneficis i majories. Et demano que preguis per aquest món cec, més pendent de la

prima de risc i dels moviments de la borsa, que de la salut, l'educació i el futur dels nostres fills. Continua sent com un àngel per ensenyar-nos a saber oferir ajuda, encara que no ens la demanin, permet-nos saber discretament com ser prolongació dels teus braços i de les cames. Continua lluitant com una fada per vetllar els somnis d'altres nens i joves que no susciten interès ni per a les xarxes socials ni per aquest lucre creixent amb què anem convertint aquest món; nens abandonats als asils, solitaris en habitatges de luxe i perduts pels carrerons. Ànim! Continua mostrant el camí per no defallir, per caminar tot i les dificultats i per no queixar-nos per poca cosa. Un petó.

F. Diego Espuny
Pedagog

Mirada al món

50 anys de vida religiosa del germà Jean Pierre

En Jean Pierre celebra 50 anys de vida religiosa a Yaoundé, 45 dels quals els ha viscut com a salesià a l'Àfrica. Com ha fet durant tota la seva vida no ha volgut soroll, regals, lloances ni celebracions. Està content d'haver viscut salesià 50 anys. El seu lloc és el pati, el taller o el terreny d'esport. Prefereix celebrar-ho senzillament amb els joves de l'equip de futbol, els companys professors del Centre Professional Don Bosco de Yaoundé o els treballadors de la fusteria. Li agrada sentir-se entre amics i no li diuen res els protocols o les formes. Però la parròquia ha sabut que celebra les noces d'or de vida religiosa i ho volen celebrar amb ell. No s'hi val fer silenci quan hi ha esdeveniments de família. Els africans estimen la celebració, la trobada, la festa.

El 24 de novembre la parròquia s'organitza per celebrar comunitàriament el que en Jean Pierre viu.

El germà Jean Pierre no volia soroll però no li ha quedat més remei que acceptar l'afecte de tots els amics. El diumenge, a la parròquia, tots hem celebrat junts l'Eucaristia de Crist Rei però donant gràcies a Déu pels 50 anys de vida religiosa. Després, la festa... tan africana! I en Jean Pierre que no volia sentir ni parlar d'una festa on ell seria el centre s'hi ha sentit a gust perquè era la festa dels senzills i dels amics. Un dinar on hem menjat 500 amics. Després, els discursos, ja

que tothom té alguna anècdota per explicar, i tot seguit els regals, que vénen embolicats de cants i balls. S'ha vist obligat a ballar per acollir una camisa africana o a fer una pallassada amb els joves que li han regalat una samarreta de l'equip nacional camerunès.

Al final algun mot del qui ha estat el centre de la festa. Experiències de guerra, educació d'infants soldats, acompanyament de joves al treball i ara l'esport com a eina social. Tots escolten amb afecte i reconeixement.

Veient la festa, m'he recordat del que sant Joan Bosco deia als salesians: «Un regal és important no tant pel valor que té en si mateix sinó pel valor que se li dona. Un petit detall pot ser un gran regal quan se li dona importància.»

Josep Maria Sabé
ColomMissioner salesià al Camerun
jmsabe@yahoo.fr

Apostasia silenciosa

«Fins i tot entre els batejats i els deixebles de Crist avui hi ha una mena d'apostasia silenciosa, un rebuig de Déu i de la fe cristiana en la política, en l'economia, en la dimensió ètica i moral i en la cultura postmoderna occidental.» Segons el cardenal Robert Sarah, per a l'Església, «els valors cristians que la guien i la identitat eclesial de l'activitat caritativa no són negociables. Ha de rebutjar qualsevol ideologia que vagi contra l'ensenyament diví, rebutjar categòricament qualsevol suport econòmic o cultural que imposi condicions ideològiques oposades a la visió cristiana de l'home».

JUAN GARCÍA
Càceres

El premi Harambee

Aquest guardó ha estat concedit a la doctora congoleesa Celine Tendobi, que dirigeix el Centre Hospitalari Monkole, a Kinshasa (República Democràtica del Congo). El premi Harambee a la Promoció i Igualtat de la Dona Africana és el reconeixement de qui és el motor d'una gran tasca a les zones més pobres del Congo, en plena selva.

Ella ha visitat fa poc Espanya. Aquí, concretament a Barcelona i Navarra, es va especialitzar en ginecologia i ecografia. Harambee és un mot suahili que significa «tots junts». La doctora ha manifestat la seva gratitud a Espanya per aquest reconeixement a la seva tasca i per la generosa aportació econòmica rebuda.

Des de la Clínica Universitària de Kinshasa i el Centre Hospitalari Monkole, continuarà amb la tasca de promoció de la dona africana, que ja va començar d'estudiant

El Papa busca l'eficàcia

El papa Francesc, que busca l'eficàcia en els fets per damunt de les paraules, ja ha traçat les claus de la reforma de la Cúria. No ignora que tota burocràcia tendeix a retroalimentar-se, endogamitzar-se i perpetuar-se, i a la llarga l'organisme que hauria de ser de servei passa a ser un centre de poder centralitzat. Les constitucions apostòliques de Pau VI i de Joan Pau II van donar a la Secretaria d'Estat un paper central dins de l'estructura de govern de l'Església i el secretari d'Estat venia a ser una mena de president del Govern de l'Església, així com els prefectes de les congregacions equivalien als ministres en l'àmbit civil. Això desapareixerà. La Secretaria d'Estat no serà un òrgan de poder dins de la Cúria i s'anomenarà Secretaria Papal. A més, serà un òrgan més dedicat a la diplomàcia, és a dir, a les relacions amb els estats i els organismes internacionals.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

quan, juntament amb altres companyes, ensenyava a llegir i escriure, a cuinar i a cosir, i a mantenir una higiene adequada amb els nens, a les dones d'un dels barris més pobres de la ciutat.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

La pluja i la societat

«Finalment plou!», diu el meteoròleg. Que bé que hagi arribat la pluja! Les ciutats s'han netejat. Convenia molt i els camps sembrats ja podran començar a brotar i farà goig veure com verdegien.

Potser a la societat actual li hauria de passar el mateix. Pluja, no sé com, però que netegés a fons tanta corrupció i problemàtiques complexes i a la vegada que comencessin a despuntar solucions: lleis justes que servissin per al que cal en aquests moments, una justícia diligent, polítics eficients a la vida real i amb menys paraules que no resolen res...

Cal una bona neteja com la que ha dut la pluja.

MAYTE B. PUJOL
Barcelona

Déu és amor

On hi ha amor, hi ha d'haver Déu. Si l'amor no existís, no hi hauria vida, perquè una vida sense amor és impossible. Tot ésser humà ha de tenir afecte a la vida per poder subsistir; aquest afecte a la vida es transforma en amor. No coneixem res més que el que posseïm i per això estimem tot el que posseïm, que és la vida que ens ha donat Déu, creador de l'infinit.

Déu meu, encamineu-nos pel camí de la vida amb el vostre alè, no ens abandoneu mai i acompanyeu-nos fins a la fi de la nostra existència. Contemplant la llum de la vostra mirada, tan dolçament infinita, trobarem el descans i la pau.

SALVADOR PAÑELLA LONGAN
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Quan serà el final?

Vostè què diria a aquelles persones que truquen a les cases i inquieten amb el tema de la destrucció i la fi del món? Creu que hi ha signes que en poden anunciar el final?

Seria bo aclarir que més que destrucció i anorreament hauríem de parlar de consumació i transformació. La creació, malgrat el mal i el pecat, conserva una bondat que li ve de Déu i que Déu durà a plenitud. Recordo que fa anys —jo encara no era sacerdot— van trucar a casa dos d'aquestes persones que vostè esmenta. Eren joves, un noi i una noia. Amb tanta bona voluntat com ignorància em volien instruir sobre la Bíblia. El primer que em van dir, ho recordo bé, era si estava amoïnada per la fi del món, segons ells, imminent. Eren aquells anys en què arribaven a identificar molt concretament el moment final. Després, vistos tants errors, ja han estat més cautelosos. La meua resposta els va desconcertar. Els vaig dir: «Mireu, a mi la fi del món m'importa molt poc, per no dir gens.» Jesús ens va dir que la fi arribarà, que aquest món que veiem passarà. Fins i tot ens va donar indicis dels signes que acompanyaran el començament de la transformació final. Però no ens va dir mai ni el dia ni l'hora. El Senyor centra més la nostra atenció en les disposicions que hem de tenir per rebre'l en el moment que vingui. I en aquest punt és molt clar i explícit: cal estar preparats i vetllant en la pregària. És a dir, esforçant-nos per dur una vida cristiana el més digna i coherent possible, una vida de fe, esperança i amor. «Per tant», els vaig dir, «a mi em preocupa estar preparat i també us hauria d'amoïnar a vosaltres en lloc d'anar inquietant i atemorint la bona gent.» Recordo que també els vaig dir que per a mi i per a ells la fi del món podia arribar aquell mateix dia amb la nostra mort, perquè certament s'acabaria per a nosaltres el món present. Dit això, amb bones paraules, els vaig assenyalar l'escala i els vaig convidar a no tornar mai més, perquè això és el que s'ha de fer amb els sectaris i no perdre-hi el temps. «No aneu darrere d'ells», ens diu Jesús.

Finalment, pel que fa als signes, cal ser prudents. En molts moments històrics alguns cristians han identificat signes del final i, tanmateix, els segles continuen passant. Crec que cal tenir en compte un signe: l'apostasia general i la irrupció d'un poder en el món, a escala global, que sembla desafiar i eradicar totalment el Regne de Déu. No ho dic jo, ho diu el Catecisme de l'Església catòlica en parlar de la «prova final».

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Amb bon humor...

Has pensat que tu tens la mateixa vocació de Maria? Una «lectio divina» diferent

Joan Escalles

Maria, amb tendresa de mare i mirada joiosa, ens ofereix Jesús i ens invita a prendre'l.

Has pensat que tu tens la mateixa vocació de Maria, que és donar a llum la Llum, engendrar Jesús i portar-lo al món?

És tan fàcil encasellar Maria com a mare de Déu i quedar-nos només en la creença d'una veritat dogmàtica! Per què no recordar el que diuen els Pares de l'Església que Maria abans de concebre Jesús en el seu si ja l'havia concebut en el seu cor? Per què no creure que allò que es va verificar en ella misteriosament es realitza en nosaltres místicament?

Com es farà això?, podem preguntar-nos també com Maria. No diem que Ell és la Paraula feta home? Anem, doncs, a la font a beure de les aigües de l'Evangeli en companyia de Maria. Algú ha dit que l'Església del futur es farà amb Maria o no es farà. De fet, el Pare, no es va servir d'ella per posar-lo en marxa? Si separem Maria de Jesús i de nosaltres, ens exposem a veure Maria com una estrella de primera magnitud,

«Conèixer i fer conèixer Jesús és com obrir un compte corrent que ni la crisi podrà cancel·lar»

però una estrella errant i sola com ho és per a alguns encara. Que bé que ho va fer el Concili Vaticà II de posar Maria en el tractat d'Església! On podia estar millor, sinó al nostre costat?

En mans dels joves

He volgut que fos també el poble, gent de la base, la que fes el comentari de les lectures, llançant el laic a la seva vocació de batejat, i així anar-se desprenent de la tutela clerical. Un comentari viscut i breu, fàcil de recordar. Els bons comunicadors diuen que si en la seva exposició hi ha més de dues idees, en sobra una. L'any passat vaig fer el comentari jo sol. Aquest any m'he reservat la tasca de coordinador. Per al proper any tinc un somni: deixar-ho en mans dels joves, millor no creients o no practicants. I he pensat en ells per tres motius:

Primer, per entrar en la metàfora que ara s'utilitza: atri dels gentils per expressar el diàleg entre creients i no creients.

El segon motiu, perquè pot ser que molts mai no han llegit l'Evangeli; i dic això perquè em

va sorprendre la resposta que va donar una noia jove que ha col·laborat en els comentaris. Quan va dir que li agradava molt fer la lectura de cada dia i jo li vaig preguntar que si era pel text evangèlic o pel comentari, ella va dir que «pel text». Que bé! Si poguéssim llegir l'Evangeli com si fos la primera vegada!

El tercer motiu és perquè quan facin el comentari, s'apartin de la interpretació purament religiosa i se centrin en l'humà de l'Evangeli. L'espiritualitat cristiana no és un projecte de divinització sinó d'hominització. No és per la manera com una persona parla de Déu, sinó per la manera de parlar de les coses terrenals. No una vida que separa del món sinó una qualitat de presència i de transparència que porti a descobrir el món com diafanitat de Déu. I no és aquesta la novetat del papa Francesc?

Recordeu que conèixer i fer conèixer Jesús és com obrir un compte corrent que ni la crisi podrà cancel·lar.

Per adquirir exemplars: Llibreria Sant Pau, ronda de Sant Pere, 19-21 (Barcelona), tel. 933 011 488.

Advent, temps d'esperança

P. Andreu M. Guim, Ord. carm.

El temps de l'Advent coincideix amb el temps de l'estació de la tardor. D'una banda, l'Advent és sinònim d'esperança i la tardor és sinònim d'acabament.

L'Advent representa l'aurora de la redempció de la nostra Salvació. La tardor és el crepuscle de l'anunci de la paralització temporal de la vitalitat de la terra.

Tot té un principi i tot té un acabament en la nostra existència terrenal i cristiana.

El temps de l'Advent ens recorda la llarga espera de la humanitat en la vinguda del Redemptor.

L'estació de la tardor ens recorda simbòlicament que hi haurà, al seu temps, la fi del món. Tot ens recorda la poca consistència de les coses creades. Res té la consistència per si mateix. Tot ha sigut creat pel Déu omnipotent. La celebració anual de l'Any Litúrgic ens fa viure la història de la Salvació. Ens recorda que la Salvació s'està duent a terme des de fa segles: va ser anunciada i posada en marxa des de l'Antic Testament i

va arribar a la seva plena manifestació en el Nou Testament. El poble d'Israel va ser escollit per manifestar al món la intervenció de Déu en la història de la humanitat. Déu ha fet experimentar al poble escollit la seva sol·licitud d'amor i de misericòrdia de l'home pecador i allunyat del Creador.

L'home, un cop recorregut el camí de la vida, es decanta, com la tardor, cap al crepuscle de la seva existència: la seva trobada definitiva amb el Senyor.

El Senyor, Gran Pedagóg de l'home, ens va conduint pel camí de la Redempció portada a terme per Nostre Senyor Jesucrist. Per celebrar la seva vinguda en aquest món ens anem preparant amb el temps d'Advent, que ens recorda la llarga espera de l'home després de la seva caiguda en el pecat original. I aquesta preparació ens demana per part nostra unes actituds de superació d'aquest home vell, segons frase paulina, per revestir-se de l'home nou segons Crist.

Hem de rebaixar les muntanyes de l'orgull i aplanar, amb la virtut de la humilitat, els sots de la nostra vida, que són el desgavell de les nostres

passions que vénen tan ben retratades amb els set pecats capitals.

L'Advent demana de nosaltres una conversió —una *metanoia*— del cor a la vivència plena de l'Esperit de l'Evangeli. L'Advent és temps de neteja interior, de cuidar amb més interès la nostra vida cristiana, d'embellir-la mitjançant la pràctica de les virtuts teològals: fe, esperança i caritat.

Que la Verge Maria, la dona de l'Esperança ens ajudi a aconseguir-lo.

«El temps de l'Advent ens recorda la llarga espera de la humanitat en la vinguda del Redemptor»

Paraula i vida

Advent, temps d'esperança

Un dels missatges més presents en els actes i en les paraules del papa Francesc és la crida a l'esperança. Profundament devot com és de la Mare de Déu, el 24 del passat mes de juliol, quan ja era a Rio de Janeiro per presidir els actes finals de la Jornada Mundial de la Joventut, va voler fer una visita al santuari de la Immaculada Concepció d' Aparecida, patrona de Brasil. Allà celebrà l'eucaristia i va fer aquesta petició als nombrosos pelegrins que l'escoltaven: «Mantingueu l'esperança. Déu no deixa mai que ens enfonsem. El mal existeix en la nostra història, però no és el més fort, el més fort és Déu i Déu és la nostra esperança.» Al vespre d'aquell mateix dia, de retorn a Rio, tot visitant l'Hospital de Sant Francesc d'Assís va dir als joves i adults: «Voldria repetir-vos a tots vosaltres: no us deixeu robar l'esperança.» «No us deixeu robar l'esperança», va tornar a dir. I encara va afegir: «No robem l'esperança, més encara, fem-nos tots portadors d'esperança.» L'Advent, que comencem aquest diumenge, és un

temps i un camí d'esperança. El Senyor ve contínuament. L'Advent ens invita a viure diverses vingudes del Senyor. Ell va venir, la seva primera vinguda fou la que tingué lloc a Betlem, fou el naixement del Salvador, del qual celebrarem el 25 de desembre un nou aniversari. És un fet històric, ja que la nostra fe cristiana està immersa en el temps, en la història de la salvació. Però aquesta primera vinguda no queda allà, en el passat. Jesús, el Jesús de la cova de Betlem, neix cada dia en els qui creuen en ell i l'acullen com el seu Senyor i Salvador, com el Fill de Déu fet home. Neix cada dia en cadascun dels homes i les dones que ens envolten, en els seus sofriments i en les seves alegries. Ens hem de preparar per aquesta vinguda actual del Salvador. Per això, els cristians hem de mirar el present i viure'l amb aquell amor que ens despulla de l'egoisme, ens fa solidaris i omple la nostra vida de la glòria de Déu que un dia posseïrem amb plenitud. Perquè l'Advent també ens prepara per a la vingu-

da definitiva del Senyor Jesús. Aquell que prengué la nostra carn, es féu home i nasqué pobre i humil en una cova, se'ns manifestarà en la glòria i majestat de la fi dels temps per instaurar el cel nou i la terra nova, l'eternitat amb Déu a la glòria del cel. Fonamentats en la fe d'un Salvador que va venir, ara vivim l'esperança del mateix Salvador que ve i que vindrà. Per això, sobretot en aquest temps d'Advent, les pregàries de l'Església estan amara- des d'espera i en l'eucaristia, quan Jesús torna a néixer a l'altar, li diem cada dia: «Esperem el vostre retorn, Senyor Jesús.» Com va dir el papa Francesc als joves que varen participar en la darrera Jornada Mundial de la Joventut durant la seva estada a Brasil: «No us deixeu robar l'esperança. Fixeu la mirada en Crist, escolteu-lo, seguiu les seves petjades. Ell no ens abandona mai, ni tan sols en els moments més foscos de la vida. Ell és la nostra esperança!» Aquesta és la invitació que us faig en aquest inici del temps d'Advent, que és temps d'esperança.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

El compte enrere

Aquest diumenge comença l'últim mes de l'any, marcat per les festes nadalenques, que tenen un pròleg, l'Advent, i una primera gran festa, la Immaculada Concepció. L'Advent és la preparació immediata per a un dels dies més grans de l'any: el naixement de Jesús. Recordem que durant segles la humanitat es va anar preparant per a aquesta data que va dividir la història en dues parts: abans de Crist i després de Crist. L'Antic Testament és preparació del Nou. Els profetes van anunciar alguna cosa gran al poble d'Israel, que va arribar amb la plenitud dels temps. I ho va fer de manera inesperada, sense glòria humana, sense reialesa aparent, sense poder manifest: en una cova de la perifèria de Betlem, en la pobresa i la humilitat més absolutes. Són tantes, les lliçons del Nadal! Aprofitem aquestes setmanes prèvies per preparar-nos interiorment. Jesús neix en els nostres cors, en les nostres famílies, amb un amor renovat que es manifesta en trobades, festes, símbols, com el pessebre o

l'arbre nadalenc. El Nadal és la festa més familiar de l'any. És una ocasió, per a les famílies cristianes, per transmetre als fills no diré els principis, però sí l'ambient de la nostra fe, que ha de ser un ambient d'alegria. Hi ha moltes maneres de fer-ho. Sant Francesc d'Assís va inventar la més popular. Tres anys abans de la seva mort, dues setmanes abans del 25 de desembre de 1223, trobant-se a prop de Greccio, va encarregar a un amic del lloc que preparés una recreació del que podria haver estat el naixement de Jesús segons l'Evangeli. Per a això va disposar d'una cova o una cabana que va encatificar amb palla, va portar un bou i una mula i va representar el Naixement alhora que muntava el primer pessebre. Des d'aquella llunyana data, milions de pessebres s'han construït a tot arreu, amb les seves variacions segons el país i els costums, com va quedar reflectit en el bell llibre que es va editar fa uns anys, amb pessebres del món reunits per una missionera tarragonina que

va passar molts anys al Japó. Al segle XIX va néixer a Alemanya la iniciativa del Calendari d'Advent. Els nens són els encarregats de retirar cada dia, a manera de joc, la casella corresponent, amb l'al·licient de trobar-hi a sota alguna reflexió o sorpresa, com caramels o xocolatines. És una manera innocent però no gens menyspreable de fer el compte enrere dels dies que falten per al Nadal. Com Joan Baptista, tots nosaltres, també i sobretot els pares cristians, hem de «preparar els camins del Senyor». L'Advent és temps d'il·lusió i d'esperança. La paraula mateix, en el seu significat llatí, expressa que el Senyor ve a nosaltres. El que cal és que no li tanquem la porta, sinó, al contrari, que sortim al seu encontre. Ell és l'esperança de la nostra vida. Els llums dels carrers i dels aparadors comercials anuncien el Nadal. No hem de contraposar aquest costum a la veritable preparació del Nadal, però tampoc quedar-nos en ella. No és en el bullici només, sinó en la intimitat silenciosa del nostre cor on Jesús vol fer posada.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

«Camí nou» per a un

Samuel Gutiérrez
Saragossa

La històrica Cartoixa saragossana d'Aula Dei, fundada el 1563 per l'arquebisbe Hernando de Aragón, compta des del setembre del 2012 amb nous inquilins. Als austers i solitaris monjos cartoixans, que durant més de 400 anys han viscut silenciosos en aquests murs, els han succeït ara prop de 25 famílies, amb gairebé 50 nens, a més de consagrats i consagrades. Són membres de la comunitat catòlica Chemin Neuf («Camí Nou» en català), d'origen francès i vocació ecumènica, que inicia la seva presència a l'Estat espanyol amb la creació a l'emblemàtic monestir aragonès d'un centre internacional de formació per a famílies, adults i joves.

Conscients del valuós llegat espiritual que han rebut, els membres de la comunitat Chemin Neuf han emprès a Saragossa una apassionant aventura comunitària guiats per l'Esperit Sant i la fe en la Providència. «Quan els vuit primers membres de Chemin Neuf vam arribar a la Cartoixa el febrer del 2012 —explica somrient la germana Pascale de Beaucorps—, teníem només 2.000 euros a la butxaca, i hi havia molt per fer per poder acollir alguns mesos més tard 24 famílies, amb 48 nens, a una Cartoixa que no tenia calefacció ni aigua calenta!» El fred del cerç els va rebre amb força imparable, però aquest va ser molt aviat compensat per l'«acollida càlida i impressionant dels aragonesos». «Durant els mesos de preparació vam veure com la Providència del Senyor es manifestava a través de la generositat i del suport als nostres veïns, de les comunitats religioses de la regió, de les persones que ens venien a visitar i a ajudar», explica agraïda la germana Pascale.

Les cel·les dels monjos es van anar

«Les cel·les dels monjos es van anar convertint en veritables casetes preparades per acollir famílies amb els seus fills»

convertint a poc a poc en veritables casetes, preparades per acollir el setembre del 2012 les primeres famílies amb els seus fills. Aparentment, la metamorfosi ha estat gran. Els nens corren avui alegres per on abans els monjos pregaven silenciosos. En el profund, però, la Cartoixa continua conversant i vivint el més essencial de la seva herència espiritual: «Com

a membres d'una Comunitat formada per sacerdots, religiosos, religioses i persones casades, tenim molta set de Déu i acollim aquests cartoixans que ens han precedit com a exemples per a la nostra vida espiritual.» I afegeix Pascale de Beaucorps: «En aquesta Cartoixa, els monjos han pregat durant 450 anys pel món i l'Església. La nostra arribada aquí, coincidint amb els 40 anys de fundació de la comunitat, confirma el nostre desig de "sentir amb l'Església", com deia sant Ignasi.»

Espiritualitat ignasiana i carismàtica

A la Cartoixa d'Aula Dei Chemin Neuf ha obert un dels tres centres internacionals de formació que té arreu del món. Els altres dos són a l'abadia d'Hautecombe, a França, que també és el seu centre de referència; i a Costa d'Ivori. En ells no només formen en la vida cristiana els membres de la comunitat, sinó totes aquelles persones que desitgin aprofundir en la seva fe a partir de la formació bíblica i la teologia. Per això, ofereix diferents cicles durant l'any, així com recessos per a joves i sessions d'estiu per a famílies.

Fidels a un carisma que enfonsa les arrels en l'espiritualitat ignasiana i carismàtica, els pilars fonamentals de Chemin Neuf són la guia de l'Esperit Sant i els Exercicis de Sant Ignasi de Loiola. El fundador de la comunitat, el jesuïta Laurent Fabre, ho explica de la manera següent: «Em sembla que el camí de la comunitat reposa sobre dos ferrocarrils, dues guies paral·leles que van en la mateixa direcció. La guia de l'Esperit Sant, que la renovació carismàtica ha tornat a descobrir, i la guia dels Exercicis de sant Ignasi. El tren tranquil de vida, en la nostra vida comunitària quotidiana, i el "tren d'alta velocitat", en algunes de les nostres missions, es fonamenten en aquests dos ferrocarrils. L'important és no descarrilar!»

Juntament amb l'oferta formativa

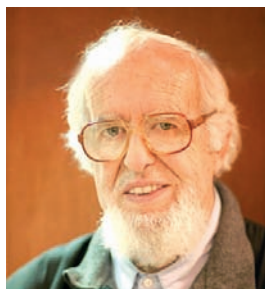

i espiritual, els membres de Camí Nou també treballen perquè la Cartoixa d'Aula Dei «continui essent un monestir viu i una referència de la història i la cultura d'Aragó». Per això compta amb un conjunt valuós de pintures murals de Francisco de Goya dedicades a la vida de la Mare de Déu. Aquests frescos són un dels treballs més bons i més desconeguts del pintor aragonès. Cada dissabte la Cartoixa obre les portes per a visites turístiques. La Comunitat ha fet també un esforç per adaptar el recorregut que es proposi als visitants. «L'hem ampliat arreglant el Claustret de les Capelles, rehabilitant un eremitori perquè es pugui veure com era instal·lat en temps dels cartoixans, transformant un dels esglaons en accés per a discapacitats, i elaborant una exposició sobre la història de la Cartoixa», explica la germana Pascale. El 27 d'abril passat Chemin Neuf es va presentar oficialment a la societat i a l'Església de Saragossa en una jornada joiosa que va aplegar a Aula Dei més de

TALLERES DE ORACIÓN Y VIDA

Una Nueva Evangelización

La Coordinació de Barcelona de Tallers d'Oració i Vida (TOV) comunica el traspàs del seu fundador,

PARE IGNACIO LARRAÑAGA ORBEGOZO, OFM Cap.,

el 28 d'octubre del 2013, a Guadalajara (Mèxic).
Casa seva, des d'ara, és el Descans, i el seu vestit, la llum,
per sempre.

Al cel sia

A LA CARTOIXA ARAGONESA D'AULA DEI

na cartoixa històrica

cament a causa de Crist i de l'Evangelí (...). La solidesa de la comunitat depèn de la relació personal de cadascú amb Jesús.» Els membres de la comunitat pregunten tots els dies per entrar «als sentiments de Crist» i senten un gran dolor per la divisió del Seu cos, la divisió entre els pobles, entre els homes, entre les diferents confessions cristianes, i per totes les divisions íntimes i profundes que cadascú porta dins seu. «Per això volem ser ponts i donar fruit per a la unitat del cos de Crist», afirma Pascale de Beaucorps.

450 anys després de la fundació de la Cartoixa d'Aula Dei, l'històric monestir aragonès, malgrat que ja no acull els fills de sant Bru, manté plens de vigència alguns dels trets que l'han fet gran. Famílies, sacerdots, consagrats i consagrades continuen optant-hi avui per l'aventura de la vida comunitària, seguint Crist per posar-se al servei de l'Església i del món. Les formes han canviat, també el carisma i l'espiritualitat, però Jesucrist, el mateix ahir, avui i sempre, continua essent el centre d'unes vides cridades a donar molt de fruit.

senyalen des de Chemin Neuf—. Tots som membres de l'associació pública de fidels; i hi ha un institut religiós de dret pontifici per als sacerdots dins de l'associació. És important la comunió dels tres estats de vida.» I afegixen: «El que és important notar és que a tota l'Església catòlica comencem a descobrir que els consells evangèlics no són només per als religiosos. Podem estar casats i ser cridats a un cert radicalisme en el seguiment de Crist. La santedat és per a tothom. Tots coneixem molts exemples de comunitats, moviments, compromisos, en els quals els matrimonis donen la vida, de veritat "a jornada completa" i a vida completa, per al servei de l'Església i del món. En aquests casos, és important poder ser alimentats, enriquits, cuidats, sostinguts per germans, i una vida en comunitat pot ser aquest aliment.»

Vida fraterna i vocació ecumènica

La vida fraterna és un altre dels pilars de la Comunitat, unida íntimament a la seva forta vocació ecumènica. La fraternitat és l'instrument a través del qual Chemin Neuf «treballa per la unitat i per a la unitat», que és el seu eix i missió principal. Tant és així que un dels vots que professen tots els membres de la comunitat quan fan el compromís perpetu a Chemin Neuf és «donar la vida per la unitat dels cristians»: «Això ens compromet a treballar molt per l'ecumenisme a diferents països. És un camí difícil que ens demana acceptar-nos i estimar-nos en les nostres diferències, un camí que suposa una actitud d'humilitat, de conversió, per guarir les nostres memòries ferides.»

Per a aquesta comunitat francesa jove i entusiasta, fundada el 1973 a Lió, la divisió dels cristians constitueix «l'obstacle més gran a l'evangelització». I també per a la pau al món: «És com si Crist mateix, la nostra pau, en el seu Cos dividit, paralitzat per les

nostres divisions, ja no pogués exercir el seu ministeri d'Unitat.» No obstant això, el treball per la unitat comença per un mateix. Així ho exposen a les constitucions: «Germà o germana, si et compromets amb nosaltres, és úni-

COMUNITAT CHEMIN NEUF CARTOIXA AULA DEI

Avinguda Montañana, km. 14,
50192 Saragossa
Tel. 976 450 000
auladei@chemin-neuf.org
www.chemin-neuf.es

2.000 persones. La comunitat continua amb la vida comunitària i de pregària de la Cartoixa, tot i que amb un carisma i una espiritualitat diferents als que s'havien viscut fins ara.

La presència de famílies, sacerdots, consagrats i consagrades posa en relleu una nova perspectiva tant per a la vida religiosa com per a la vida de les famílies. «Tots vivim segons les mateixes Constitucions de la Comunitat —as-

Per a nens
i nenes
a partir de
5 anys

La Bíblia de tots

Un referent de la cultura universal
indispensable, per als nens!

Redactada
amb
l'assessorament
de pedagogs
especialitzats
i d'experts
biblistes

Amb
il·lustracions
de Pilarín
Bayés!

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERAL 1)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 1)

DESEMBRE

1. DIUMENGE

Diumenge I d'Advent, *Morat*. Lectures: Isaïes 2,1-5 / Salm 121 / Romans 13,11-14 / Mateu 24,37-44
 SANTORAL: beat Carles Foucauld, rel.; Edmon Champion, Robert Southwell, Robert Middleton, mr.; Eloï, b.; Natàlia, mr.; Naüm, prof.

2. DILLUNS

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 4,2-6 / Salm 121 / Mateu 8,5-11
 SANTORAL: Bibiana, vg. i mr.; Elisa, vg.; beata Maria Àngela Astorch, rel.; Silvà, b.

3. DIMARTS

Sant Francesc Xavier (MO), *Blanc*. Lectures: Isaïes 11,1-10 / Salm 71 / Lluc 10,21-24
 SANTORAL: Cassià, mr.; Francesc Xavier, prev.; Magina, mr.; Sofonies, prof.

4. DIMECRES

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 25,6-10 / Salm 22 / Mateu 15,29-37. O bé: *Sant Joan Damascè* (ML), *Blanc*.
 SANTORAL: Ada, vg.; Bàrbara, vg. i mr.; Bernat, b. i card.; beat Francesc Gálvez, prev. i mr.; Joan Calabria, prev. i fund.

5. DIJOUS

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 26,1-6 / Salm 117 / Mateu 7,21;24-27
 SANTORAL: Crispina, vg.; Dalmau, b.; Guerau de Braga, b.; Sabas, ab.

6. DIVENDRES

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 29,17-24 / Salm 26 / Mateu 9,27-31. O bé: *Sant Nicolau* (ML), *Blanc*. Vic: *Beata Carme Sallés* (ML), *Blanc*.
 SANTORAL: Asel·la, vg.; Fortià, mr.; Pere Pasqual, b. i mr.

7. DISSABTE

Sant Ambròs (MO), *Blanc*. Lectures: Isaïes 30,19-21;23-26 / Salm 146 / Mateu 9,35;10,1.6-8
 SANTORAL: Eutiquià, p. i mr.; Fara, ab.

Lectures bíbliques

Diumenge I d'Advent

Lectura primera

Is 2,1-5

els tribunals del palau de David. **R.**

El Senyor reuneix totes les nacions en la pau eterna del Regne de Déu

Lectura del llibre d'Isaïes:

Paraules revelades a Isaïes, fill d'Amós, sobre Judà i Jerusalem:

Als darrers temps s'alçarà ferma la muntanya del temple del Senyor al cim de les muntanyes i per damunt dels turons. Totes les nacions hi afluiran, hi aniran tots els pobles dient: «Veniu, pugem a la muntanya del Senyor, al temple del Déu de Jacob, que ens ensenyi els seus camins i seguim les seves rutes; perquè de Sió en surt l'ensenyament, de Jerusalem, l'oracle del Senyor».

Ell posarà pau entre les nacions i apaivagarà tots els pobles, forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances. Cap nació no empunyarà l'espasa contra una altra, ni s'entrenaran mai més a fer la guerra.

Casa de Jacob, veniu, caminem a la llum del Senyor.

Salm responsorial

121

Quina alegria quan em van dir:
 «Anem a la casa del Senyor».
 Ja han arribat els nostres peus al teu lllindar, Jerusalem.

R. Quina alegria quan em van dir:
 «Anem a la casa del Senyor».

És allà que pugen les tribus, les tribus del Senyor.
 A complir l'aliança d'Israel, a lloar el nom del Senyor.
 Allí hi ha els tribunals de justícia,

Augureu la pau a Jerusalem:
 Que visquin segurs els qui t'estimen, que sigui inviolable la pau dels teus murs, la quietud dels teus merlets. **R.**

Per amor dels meus germans i amics, deixeu-me dir:
 «Que hi hagi pau dintre teu».
 Per la casa del Senyor, el nostre Déu, et desitjo la felicitat. **R.**

Lectura segona

Rm 13,11-14a

Tenim la salvació a prop nostre

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, siguem conscients dels moments que vivim. Prou de dormir; ja és hora d'aixecar-nos. Avui tenim la salvació més a prop nostre que quan vam abraçar la fe. S'acaba la nit i el dia s'acosta. Despullem-nos de les obres pròpies de la fosca, revestim-nos l'armadura del combat a plena llum. Comportem-nos dignament com a ple dia. Fora l'abús de menjar i beure, fora els plaers i les impureses, fora les renyines i les enveges. Que el vostre vestit sigui Jesucrist, el Senyor.

Al·leluia

Sl 84,8

Senyor, feu-nos veure el vostre amor i doneu-nos la vostra salvació.

Evangelí

Mt 24,37-44

Vetlleu i estigueu a punt

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Què té a veure Noè amb la vinguda del Fill de l'home?

En acabar l'any litúrgic parlàvem de la vinguda del Fill de l'home i ho reitem ara al començament de l'Advent. I així cada any... ¿No podríem mirar de distingir-lo ja en el present i deixar de mirar al futur com qui es mira el melic? Hem canviat, això sí, d'evangelista. Ara toca Mateu que és qui més es preocupa per aquesta futura vinguda, car en parla pels descosits. Tindrem ocasió de comprovar-ho. El fragment que llegim avui, Mt 24,37-44, és part de l'anomenat Discurs escatològic, que, malgrat inspirar-se molt de prop en Marc, combina pel seu compte la ruïna de Jerusalem i del Temple amb la fi del món. Jesús tan sols cap a la fi respon a la primera pregunta, «¿Quan succeirà això?» (24,3), molt breument: «Del dia aquell i hora ningú no en sap res, ni els àngels dels cels, ni el Fill, sinó tan sols el Pare.» Per il·lustrar-ho, posa una comparació: «Com va passar en els dies de Noè, així serà també la vinguda del Fill de l'home: de la mateixa manera, en efecte, que en els dies anteriors al diluvi menjaven i bevien, es casaven i eren casades, fins al dia que Noè va entrar a l'arca, i no ho notaren fins que vingué el diluvi i se'ls emportà tots, així serà la vinguda del Fill de l'home: aleshores n'hi haurà dos en el camp, l'un se l'enduen i l'altre el deixen; dues molent en el molí, l'una se l'enduen i l'altra la deixen; dos en un sol llit, l'un se l'enduen i l'altre el deixen.» Tres casos descriuen totes les situacions possibles. El tercer no el trobareu en el text normal, potser perquè ho entenien a nivell sexual. Lluc-Beza conté igualment la triple descripció (en el text normal manca la primera). La lliçó és molt clara, sigui quina sigui la situació en què hom es troba: «Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor... Estigueu preparats, perquè a l'hora que no us penseu ve el Fill de l'home.» Jesús Ressuscitat, en representació de la raça humana, es fa present fora de l'espai i el temps.

Glòria Monés

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: «Quan vindrà el Fill de l'home, passarà com en temps de Noè. Els dies abans del diluvi tothom continuava menjant i bevent i casant-se, fins que Noè hagué entrat a l'arca. No s'havien adonat de res quan els sorprengué el diluvi i se'ls endugué tots. Igual passarà en l'adveniment del Fill de l'home. Si hi hagués llavors dos homes plegats al camp, potser l'un fóra pres i l'altre deixat; si hi hagués dues dones molent plegades, potser l'una fóra presa i l'altra deixada. Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora de la nit que el lladre vindria, no s'hauria adormit ni hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada».

Ara fa cinquanta anys: constitució «Sacrosanctum concilium»

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit
de Barcelona

peretenagarriga@gmail.com

El primer fruit del treball conciliar

Tot just acabat l'Any de la Fe, que s'orientava a celebrar el començament del Concili Vaticà II (11 d'octubre del 1962), en aquests primers dies d'Advent, el dia 4 de desembre, l'Església recorda i celebra el primer dels documents que els Pares del Concili van estudiar, discutir, i aprovar, i que el papa Pau VI va aprovar i promulgar amb la seva signatura: «Pau VI, bisbe de l'Església catòlica.» Això va succeir al matí del dimecres de la primera setmana d'Advent, el dia 4 de desembre del 1963, en una solemne sessió pública del Concili. Era el document sobre la litúrgia, que s'ha anomenat després, com tots els altres documents, amb les primeres paraules del text: *Sacrosanctum concilium* (=SC). Ara fa cinquanta anys. És el jubileu. Memòria i celebració.

Durant aquest temps, s'ha escrit i parlat molt sobre aquest document, i s'ha afirmat solemnement, per part dels Papes, que allò que aquesta establí era el fruit més visible del Concili. Per què? Algunes explicacions simplificadores del Concili Vaticà II diuen que el Concili va fer que la missa se celebrés amb el celebrant de cara a l'assemblea, i que tot es fes en la llengua del poble. Però el cert és que, d'una banda, cap de les dues afirmacions no és totalment exacta, i, sobretot, de l'altra, que la constitució va suposar molt més que aquestes dues concrecions. La constitució va donar amb tota claredat i autoritat la doc-

trina de l'Església sobre la seva Litúrgia, sobre els sacraments, sobre el diumenge, sobre l'any litúrgic i el culte dels sants, etc. Recollia, és cert, bona part del que el papa Pius XII havia ja dit en l'encíclica *Mediator Dei* (1947), però ho presentava amb un altre context, i orientava l'adequació de les celebracions a aquesta doctrina. Això fou la reforma litúrgica.

En aquesta celebració jubilar, tant els pastors com els fidels laics, caldria que manifestéssim el nostre agraïment a Déu pel do de la constitució conciliar fent una revisió sobre la nostra manera d'entendre la litúrgia, i especialment de celebrar-la i viure-la, com a font de tota l'acció de l'Església —Crist ens hi comunica el do del seu Esperit— i com a culminació de totes les nostres activitats pastorals i espirituals.

La icona del Concili

Hi ha un aspecte del text de la constitució SC que val la pena destacar: aquest document conté i expressa de forma nuclear tot el que els altres documents conciliaris diran i decidiran. Aquesta és una afirmació no gaire freqüent, però perfectament vàlida. Això no es deu al fet que fou el primer document conciliar, sinó a la qualitat del document i a la sintonia que des del començament s'hi va fer sentir amb el que seria després l'expressió de tota la doctrina conciliar. En altres termes: qui llegeixi aquest document d'una

manera intel·ligent i eclesial hi trobarà ja allò essencial que després es desplegarà en altres constitucions, decrets i declaracions. Potser no és en aquest breu article on això es pot demostrar en la seva amplitud. Ho faré esquemàticament en relació amb les altres tres constitucions conciliaris:

La doctrina de *Lumen gentium* sobre el misteri de l'Església s'anuncia en el n. 2 de SC d'una manera sintètica i bellíssima; la condició sacerdotal del poble de Déu fonamenta la participació activa (n. 14); els pastors de l'Església formen unitat amb el poble (n. 26) però tenen autoritat sobre la litúrgia, sols o col·legialment en les conferències episcopals (n. 22). L'Església es manifesta en l'assemblea litúrgica, i en la concelebració la unitat del sacerdoci ministerial.

La doctrina de *Dei Verbum* sobre la Paraula de Déu està implicada en les afirmacions sobre el caràcter bíblic de la litúrgia (n. 24), sobre la importància de les dues taules —Paraula i Eucaristia— en la celebració eucarística (n. 51,56), sobre el sentit de la predicació homilètica (n. 35).

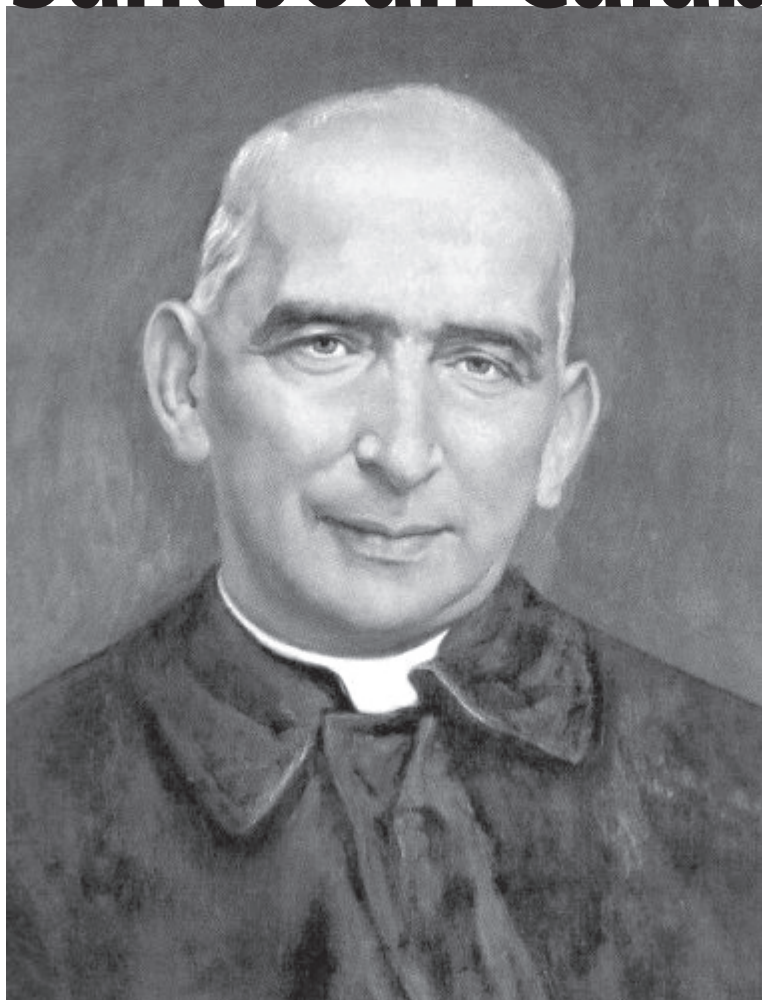
La doctrina de la constitució *Gaudium et spes* té el seu fonament en la comunió entre l'Església i tota la humanitat. D'això parteixen, a la constitució SC, el principi de les adaptacions dels ritus a les cultures, i les decisions sobre la llengua vernacle. Qui podrà dubtar que SC és la icona del Concili Vaticà II? Lloat sigui Déu, que ens ha donat de poder viure aquests anys de gràcia!

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Joan Calabria

- ✓ Nascut a Verona, nord d'Itàlia, el 1873
- ✓ Fundador dels Pobres Servents de la Divina Providència
- ✓ Es va dedicar a l'atenció d'orfes i malalts
- ✓ Va morir a Verona el 1954
- ✓ Canonitzat el 1999 per Joan Pau II

Fill d'una família pobre, i orfe de ben jove, sant Joan Calabria coneixia molt bé les dificultats de la vida. Per aquest motiu, després de ser ordenat capellà no va trigar gaire a obrir una casa per acollir nens i adolescents que dormien al carrer. Un grupet de sacerdots col·laboraven en aquesta iniciativa, i el 1910 amb ells sant Joan Calabria fundava els Pobres Servents de la Divina Providència.

La tasca assistencial d'aquesta congregació va anar creixent i en pocs anys es van fundar més cases arreu d'Itàlia i més tard a l'estranger, i també un hospital i un hospici per a ancians. Joan Calabria era conscient que en bona part la pobresa era causada per una societat injusta, amb greus mancances morals i espirituals. Per això va escriure un llibre, *Apostolica vivendi forma*, en què denunciava els mals del seu temps i comminava la societat a ser dòcil a la divina providència. Malgrat les incomprensions de part de l'Església a l'obra de sant Joan Calabria, ell es va mantenir fidel a la vocació, conscient que tot el que feia era acceptar la voluntat de Déu.

Tarraconense

Carta pastoral en la cloenda de l'Any de la Fe

Els bisbes presenten el document «Transmetre el tresor de la fe»

Redacció / Barcelona

Els bisbes de Catalunya, en la darrera reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, han aprovat un document que porta per títol *Transmetre el tresor de la fe*. Es va fer públic el diumenge 24 de novembre, solemnitat de Jesucrist Rei de tot el Món, data en la qual l'Església catòlica va cloure l'Any de la Fe.

Els bisbes recorden que evangelitzar és la missió encomanada per Jesús a la seva Església i és un deure d'amor, perquè «qui s'ha obert a l'amor de Déu, ha escoltat la seva veu i ha rebut la seva llum, no pot retenir aquest do per a ell tot sol» (papa Francesc). Seguint el camí que ja iniciaren en el document *Creure en l'Evangeli i anunciar-lo amb nou ardor*, els bisbes de Catalunya volen reflexionar sobre «alguns aspectes de la missió de transmetre i viure la fe que l'Església té, i precisar més alguns dels seus camins en l'actual situació religiosa i social».

La carta fa un breu recorregut pels tres principals moments del procés evangelitzador: el primer anunci, adreçat als no creients i als qui, de fet, viuen en la indiferència religiosa; la iniciació cristiana per a aquells que, moguts per la gràcia, decideixen seguir Jesucrist; i el creixement permanent de la fe dels cristians que necessiten alimentar-la i madurar-la durant tota la vida.

Actius en el primer anunci de l'Evangeli

Els bisbes constaten que a Catalunya «són molts els qui necessiten i desitgen aquest anunci que els condueixi al trobament amb l'Evangeli» i recorden que la responsabilitat del primer anunci de l'Evangeli pertoca a cada cristià. Per això proposen «avançar-nos, testimoniar, dialogar i proposar la fe amb l'audàcia que tenien els primers apòstols i deixebles, que "parlaven amb valentia, confiats en el Senyor" (Ac 14,3)».

Iniciar a l'experiència cristiana

«Cada un de nosaltres ha rebut el tresor de la fe en l'Església i per l'Església. És gràcies a ella que hem pogut acollir Crist i és ella qui ens ha engendrat a la fe per la Paraula i els Sagraments.» Els bisbes manifesten que la iniciació cristiana és l'expressió més significativa de la funció maternal de l'Església.

Avui, a casa nostra, la iniciació es fa amb els infants que són batejats en els primers mesos de la seva vida i que es recorre a través del procés catequètic, però també amb les persones no batejades (infants, joves i

«Comunicarem l'Evangeli en la mesura que ens centrem decididament en el que és més fonamental: la fe en Jesucrist Ressuscitat»

adults) que es desenvolupa en el Catecumenat. Els bisbes demanen que la catequesi tingui «un caràcter marcadament evangelitzador i missioner».

Afirmen que la família té la responsabilitat originària en la transmissió de la fe i que, per part

d'alguns, aquesta responsabilitat és sostinguda amb un gran coratge. També demanen que les comunitats cristianes sostinguin les famílies en l'educació dels seus fills.

Els bisbes recorden que Jesucrist és l'essencial en la vida del cristià: «Estem convençuts que comunicarem l'Evangeli en la mesura que ens centrem decididament en el que és més fonamental, la fe en Jesucrist Ressuscitat, creguda en l'Església». Animen a comunicar Crist «a través de la nostra manera de ser i de viure en el món, mostrant sempre un rostre fratern, obert i acollidor, expressió d'una humanitat intensa i cordial», i proposen algunes de les indicacions que en aquest moment són importants per comunicar i transmetre aquesta fe. El document *Transmetre el tresor de la fe* es publica per Editorial Claret a la Col·lecció Documents del Magisteri.

Amén!

Sebastià Taltavull
Bisbe auxiliar de Barcelona

Dir «Amén!» en la pregària significa dir «tinc plena confiança!», «confio del tot i per sempre!». A l'Any de la Fe, s'ha volgut «insinuar un camí que sigui útil per comprendre de manera més profunda no sols els continguts de la fe sinó, juntament també amb això, l'acte amb què decidim entregar-nos totalment i amb plena llibertat a Déu. En efecte, hi ha una unitat profunda entre l'acte amb què es creu i els continguts als quals donem el nostre assentiment. «Amb el cor es creu i amb els llavis es professa» (cf. Rm 10,10). El cor indica que el primer acte amb què s'arriba a la fe és el do de Déu i l'acció de la gràcia que actua i transforma la persona fins al més íntim» (cf. *Porta fidei*, 10).

La fe és llum, per això el qui creu hi pot veure. No és només la llum mateixa que es deixa veure, sinó el que ella il·lumina. Hi ha molta llum que s'escampa al voltant nostre i cal ser-ne conscients. En paraules del papa Francesc «el qui creu hi veu amb una llum que il·lumina tot el trajecte del camí, perquè arriba a nosaltres des de Crist Ressuscitat» (*Lumen fidei*, 1).

«Creure», doncs, ens dóna la possibilitat d'accedir al mateix Crist. L'«Amén!» és el resultat de la nostra trobada personal amb Ell. A Rio de Janeiro, el papa Francesc va dir als joves que «avui Jesús ens segueix demanant: vols ser el meu deixeble?, vols ser el meu amic?, vols ser testimoni de l'Evangeli?» Més enllà de l'Any de la Fe, aquestes preguntes continuen convidant-nos a renovar el nostre compromís cristià. Per això, ens cal aprendre a dir aquell «Amén!» que serà l'expressió d'un acte de fe que és definitiu, conclusiu, que ho comprèn tot.

Aquest «Amén!» l'ha dit Maria, la Mare de Jesús, en tots els moments en què ha respost afirmativament a la veu de Déu. Aquest «Amén!» l'han dit els Apòstols, que ho han deixat tot per seguir el Mestre. Aquest «Amén!» l'han proclamat els deixebles que van formar la primera comunitat reunida entorn d'ells. Aquest «Amén!» l'han testimoniat els màrtirs en entregar la seva vida com Jesús per la veritat de l'Evangeli. Aquest «Amén!» l'estan dient cada dia infinitat d'homes i dones, de joves i d'infants que viuen l'estil de Jesús amb l'ardor de les benaurances. Aquest «Amén!» és entonat i proclamat amb els llavis i amb el cor cada vegada que donem testimoni de la nostra fe en Déu Pare, Fill i Esperit Sant, Déu que és tot amor i comunió. Quan diem «Amén!» reconeixem Jesús com a Senyor, present en les nostres vides i en la nostra història, i manifestem, respecte la seva Persona i del seu Evangeli, la nostra més joiosa adhesió i identificació plena. Amén!

Barcelona

Lliçons d'humilitat d'un capellà savi

Homenatge a Mn. Francesc Nicolau amb motiu dels seus 60 anys de sacerdoci

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Francesc Nicolau i Pous (Molins de Rei, 1930) va impartir el 13 de novembre passat una nova lliçó magistral al seu estimadíssim Seminari Conciliar de Barcelona. No va tractar sobre ciència, la seva gran especialitat acadèmica, ni sobre teologia, matèria que també domina, sinó sobre la més important de les disciplines: la humilitat. En l'acte d'homenatge amb motiu del 60è aniversari presbiteral, Mn. Nicolau va tornar a fer gala de la virtut que l'ha fet guanyar-se l'amistat i l'afecte de tothom. Una actitud que hauria de ser prescriptiva per a un científic, i més encara per a un teòleg, però que massa sovint costa força de trobar.

L'homenatge promogut pel Museu Geològic del Seminari, els Amics del Museu i la Facultat de Filosofia de la URL va ser presidit pel cardenal Lluís Martínez Sistach. També van intervenir el P. Sebastià Calzada, director del Museu Geològic, Mn. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de la URL, i el Dr. David Jou, físic i poeta. Tots tres van destacar la figura d'un intel·lectual humil en el qual «el binomi fe i raó troba l'harmonia perquè creu com a savi i raona com a creient», assenyalava Mn. Aymar en la semblança biogràfica. El director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* destacava també que una de les grans virtuts d'aquest capellà savi i gran divulgador científic, ha estat la «rara habilitat de fer planeres, amb rigor i clarividència, les qüestions més abstruses». Entre les «llegendes» generades al voltant de Francesc Nicolau, Mn. Aymar va explicar que «mentre pujava amb el cotxe al Seminari Menor de la Conreria, on va impartir classes de Ciències i Llatí des del 1959 al 1998, Mn. Sust li anava llegint articles científics i Mn. Nicolau els anava memoritzant. I fins i tot corregint...»

Especialment emotiva va ser la intervenció del catedràtic de Física de la UAB David Jou, que va agrair públicament a Mn. Nicolau la seva amplíssima

Agustí Codinach

obra de divulgació, molt ben escrita, documentada fins a les novetats més recents. «Ha estat per a mi una obra molt interessant —explicava—. El vaig descobrir quan era estudiant universitari a partir dels seus articles a la revista de *Cavall Fort*. Per primera vegada sentia parlar d'estrelles de neutrons i de púlsars. Pel fet de ser capellà, el seu testimoni no només ensenyava coses noves sobre el món i sobre la matèria, sinó que també trencava algunes tradicions caricaturesques de separació i enemistat entre Església i ciència.» Encara avui, els articles de Mn. Nicolau són de gran utilitat per al Dr. Jou: «Amb 42 anys de diferència l'obra de Mn. Nicolau en un cas m'obria les primeres finestres cap a les estrelles de neutrons i ara, justament fa una setmana, em facilitava una dada que feia servir per a les meves classes.» I va acabar dient: «Jo destacaria de Mn. Nicolau la seva globalitat. No és un especialista d'un determinat camp concret, sinó que s'interessa per la cosmologia, la matèria, el cervell i l'ànima humana, la cèl·lula, la reproducció humana, la filosofia de la

«El que he fet no té cap mèrit. Els meus llibres han estat resums divulgatius d'altres escrits. L'objectiu ha estat fer entendre que fe i ciència no es contradiuen»

natura, les matemàtiques, la química, la relació entre Església i fe, l'evolució... La seva obra ens estimula a sortir de la nostra especialitat, anar més enllà i compartir allò que coneixem amb els altres.»

Mn. Francesc Nicolau, col·laborador de *Catalunya Cristiana* des del 1983, es va mostrar aclaparat per les paraules d'uns i altres. «És veritat que he fet moltes coses —va afirmar—, però, en realitat, només n'he fet una: he intentat fer sempre la voluntat de Déu. Tot ho he fet per pura obediència.» El veterà prevere molinenc va agrair

«ben sincerament» el reconeixement i l'afecte de tanta gent: «En realitat el que he fet no té cap mèrit. Tant de bo hagués pogut fer més i millor. Els meus llibres han estat només resums divulgatius d'altres escrits. L'objectiu principal ha estat fer entendre que fe i ciència no es contradiuen.» Francesc Nicolau va demanar la pregària dels assistents «per aprofitar el poc temps que em quedi». «Les nostres vides han de ser per a Déu —va exhortar finalment—. Hem de buscar fer només la seva voluntat. Aquest ha estat i continua sent l'únic objectiu de la meua vida.»

El cardenal Lluís Martínez Sistach va tancar l'acte contradient l'homenatge: «Es tracta d'un homenatge ben meregut per tota la seva vida, ministeri i obra.» En un to afable i ben proper, l'arquebisbe de Barcelona va confessar que Mn. Nicolau sempre l'ha meravellat per la seva capacitat de treball i el seu humil testimoni presbiteral. «Mn. Nicolau és un sacerdot-sacerdot —va acabar dient—, amb un zel pastoral digne d'elogiar, que ha servit també l'Església amb el seu treball científic.»

Tarragona

Mons. Miquel Barbarà, fill predilecte d'Almoster

Redacció / Tarragona

El 15 de novembre passat el poble d'Almoster, en sessió plenària, va atorgar a Mons. Miquel Barbarà Anglès, prevere de l'arxidiòcesi i degà-president del Capítol de la Catedral de Tarragona, el títol de Fill Predilecte d'Almoster en reconeixement a la seva trajectòria vital i eclesiàstica.

Després del lliurament d'aquest títol, Mn. Miquel Barbarà va adreçar unes paraules d'agraïment a l'alcalde de la vila, Àngel Xifré, a tot el consistori i a les persones assistents a l'acte. En les seves paraules, Mons. Miquel Barbarà va remarcar, la importància del comportament de l'esser humà com a persona i el respecte cap als altres, i va destacar la necessitat d'educar en aquests valors ja des de l'etapa de la infantesa.

Terrassa

Terrassa peregrina a Roma per l'Any de la Fe

Una cinquantena de fidels egarencs van visitar les basíliques i van rebre la benedicció del Papa

Eduard Brufau
Terrassa

La promulgació de l'Any de la Fe per Benet XVI i l'elecció del seu successor, el papa Francesc, han estat un revulsiu important per a tota l'Església. Amb motiu de l'Any de la Fe han estat moltes les iniciatives que han nascut a diòcesis d'arreu del món, i en aquest context el bisbat de Terrassa ha organitzat el seu primer pelegrinatge a Roma, on ha refermat la comunió amb la seu primada de Pere, cap i mare de tota l'Església universal.

La peregrinació va tenir lloc els dies 15, 16 i 17 de novembre, i hi van participar una cinquantena llarga de fidels de la diòcesi vallesana, acompanyats de quatre preveres i encapçalats pel bisbe auxiliar, Mons. Salvador Cristau. El grup de pelegrins va resseguir el recorregut habitual per la Ciutat Eterna visitant les quatre basíliques majors de la ciutat: Sant Joan del Laterà, Santa Maria la Major, Sant Pau Extramurs i Sant Pere del Vaticà. En aquesta darrera el grup va celebrar missa i va assistir a l'Àngelus resat pel Papa. Tal com explica un grup dels pelegrins que hi van assistir, per a tots ells va ser un moment inoblidable: «En un matí de sol radiant, a Sant Pere del Vaticà vam celebrar l'Eucaristia, testimoniant i compartint la joia de creure i aprofundint la nostra Fe. A continuació, en comunió amb tots els pelegrins que omplien la plaça de Sant Pere, vam resar l'Àngelus amb el nostre Sant Pare Francesc, que ens va receptar *miseri-cordina*, una medecina espiritual per retrobar la Salvació.»

A la Ciutat Eterna el grup de pelegrins catalans també van poder admirar com la fe s'ha plasmat en bellesa al

llarg dels 2.000 anys de vida de l'Església: «Als Museus Vaticans vam poder admirar les pintures que decoren la Capella Sixtina, una obra magnífica i corpenedora que ens parla del nostre Creador. Després, contemplant la imatge de la Pietat de Miquel Àngel, sortia del nostre interior una pregària d'acció de gràcies, per tot el que Jesús va patir per nosaltres en la seva Passió i mort.»

Resseguint els passos de Pere i Pau el grup va visitar les catacumbes de

«A les catacumbes de Sant Sebastià els pelegrins van renovar les promeses del Baptisme»

Sant Sebastià, que havien acollit els cossos dels dos apòstols. En aquest lloc tan especial, testimoni de les primeres comunitats cristianes i de tants màrtirs, els pelegrins del bisbat de Terrassa van pregar i van fer la renovació de les promeses del Baptisme.

Durant tres dies molt intensos aquesta representació de l'Església egarenca va poder viure plenament la mateixa fe de les primeres comunitats cristianes, que va portar els apòstols Pere i Pau a donar la vida per Crist.

Redacció / Terrassa

El diumenge 27 d'octubre Mons. Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, va presidir la missa davant l'Església de Santa Maria d'Ègara, en el conjunt de les Esglésies de Sant Pere, amb motiu dels 900 anys de la creació del Priorat de Santa Maria. Va estar acompanyat per Mn. Antoni Deulofeu, rector de la parròquia de Sant Pere, Mn. Fidel Catalán, secretari general i canceller, i per diversos preveres. La Capella de Música de Sant Pere i la Schola Cantorum de Terrassa van acompanyar amb els seus cants la solemne celebració.

Mons. Saiz Meneses va remarcar la importància de l'acte, recordant els 900 anys de la creació del priorat i la continuïtat de la vida cristiana en aquell conjunt parroquial. La promoció d'aquest conjunt, hereu d'una gran tradició que arrenca del segle V amb la creació del bisbat d'Ègara, ha portat a considerar la recuperació del títol de prior de Santa Maria. És per aquest motiu que s'ha decidit restaurar el

Les esglésies de Sant Pere recuperen la figura del prior

títol de prior i unir-lo al de rector de la parròquia de Sant Pere, actualment en la persona de Mn. Antoni Deulofeu.

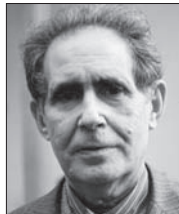
En acabar la celebració, el Dr. Pere Puig Ustrell, va fer un recorregut històric de l'evolució del títol de prior des de l'origen, al segle XII, quan va ser erigit en la persona de sant Oleguer. La recent restauració de la diòcesi de Terrassa i l'elevació de la basílica del Sant Esperit a catedral va modificar aquesta funció i amb motiu del 900 aniversari el títol retorna al conjunt de les esglésies de Sant Pere.

Seguidament el secretari general i canceller va procedir a la lectura del decret de restauració del títol i Mons. Saiz en va fer entrega a Mn. Deulofeu. El nou prior va correspondre agraint la distinció a la parròquia de Sant Pere i va reflexionar sobre la proposta que el conjunt de la Seu d'Ègara sigui patrimoni de la humanitat.

Després de la celebració tingué lloc un refrigeri popular amb l'actuació dels Bastoners de Sant Pere i d'en Pau Tarruell i seu conjunt.

Un màrtir entre molts altres

Agustí Busquets i Creixell, monjo de Montserrat

Mn. Joan Busquets

En esclatar la revolució de l'estiu de 1936, molts cristians d'ideologies i condi-

ció social diverses van ser perseguits, empresonats i morts. No eren persones d'un grup polític i no poden ser utilitzats per cap dels bàndols enfrontats. Màrtirs de Jesucrist, no seria honest amagar o menystenir la seva fe i la condició religiosa com a causa de la mort. Proclamem la seva benaurança sense maleir ningú, sinó alçant el testimoni de perdó i reconciliació. Entre els 522 beatificats a Tarragona hi ha vint monjos de Montserrat. Parlaré només d'un d'ells. No perquè tingui més mèrits, sinó per una major proximitat: valoro la seva espiritualitat i cultura, i també compta el parentiu, que comparteixo amb altres familiars.

Es tracta d'Agustí Busquets i Creixell, nascut a Torroella de Montgrí (Baix Empordà), que va morir afusellat a Barcelona el 19 d'agost del 1936. El nom que adoptà en la professió monàstica és el d'Ambrós Maria. Tant se val: Agustí o Ambrós era un cristià, monjo i màrtir, ara benaurat.

El martiri

El P. Ambrós M. Busquets havia fugit de Montserrat el 23 de juliol. Pensava poder amagar-se al Mas Castells (que era de l'abadia), però el mas havia estat assaltat i «incautat». Trobà altres monjos perduts en un bosc prop d'Esparraguera, i s'ajuntà al grup. Passaren molts patiments, i hagueren de ser rescatats i conduïts a Montserrat. Però aleshores l'abat fou obligat a evacuar el monestir, del qual se'n feia càrrec la Generalitat (els mossos), que intentaria salvar persones i patrimoni. Tots hagueren de fugir. Busquets anà a parar a la Comissaria d'Ordre Públic de Barcelona i, quan n'eixí, buscà refugi a casa d'un seu cosí, Genís, de Torroella. Pocs dies després va saber que alguns monjos vivien en un pis a la Ronda de Sant Pere. Pensava que des d'aquí li podia ser més fàcil passar la frontera, i digué al cosí: «El millor és que vagi al pis amb els monjos, i que passi el que passi. Jo només desitjo i vull fer la voluntat de Déu.» Hi pogué restar només el tres últims dies de vida. El biògraf P. Bernabé Dalmau explica que se li notà «un canvi espiritual»; tots «pressentien quelcom». Els set monjos van decidir dedicar tot el dia 19 a l'oració i pogueren combregar gràcies a un novici que passà pel pis.

Cap a les 11 de la nit, uns milicians armats van irrompre a la casa (perseguien un capellà de la catedral). Van saber que a la mateixa escala hi havia religiosos amagats i els feren baixar l'escala amb crits amenaçadors. El més ancià, P. Fontserè, fou maltractat.

Agustí Codinach

Obligats a pujar en cotxes, es van perdre en la fosca de la nit, Passeig de Gràcia amunt. Aquella mateixa nit van ser executats. L'endemà, prop de la creu de Pedralbes, hi havia set cadàvers; entre els quals el del P. Ambrós. Tots foren identificats pel novici Lluís Freixenet (20-08-1936).

Família i primers estudis

Nascut a Torroella de Montgrí, fill d'Agustí Busquets i d'Anna Creixell, era el cinquè de vuit germans. La família Busquets es pot remuntar fins abans del 1700, sempre a Torroella. Agustí fou batejat a la parròquia de Sant Genís. De petit, anà al col·legi dels Gabrielistes i, en absentar-se aquests religiosos per uns anys, fou alumne de l'escola de la vila (amb el mestre Pere Blasi). Família nombrosa i molt cristiana, poden ser considerats de classe treballadora benestant, ja que tenien botiga de roba al carrer d'Ullà (casa on va néixer el futur monjo) i també eren propietaris d'un mas i d'una altra casa al carrer de l'Església. Més tard, però, els tres nois grans (Josep, Narcís i Alfons) van emigrar a l'Argentina, perquè un oncle seu els donava feina. Només restaren a Torroella les germanes i el noi petit, Pere, que es va casar amb Llúcia Mestres. No

van tenir descendència, així que els Busquets s'han extingit a Torroella. *[Que una branca dels Busquets de Torroella s'establís a Girona és secundari per aquesta història, però pot ajudar a situar-la. Fou Sebastià Busquets i Ros (Torroella 1805), germà de l'avi del màrtir, qui emigrà a Girona. Era assaonador i blanquer de pells i s'establí primer al barri de Sant Pere i, en casar-se amb la gironina Caterina Vilaret, a la Rambla. Els seus descendents hi han nascut i viscut fins a inicis del segle XXI. El màrtir Agustí és coetani de Jaume Busquets Mollera, reconegut escultor gironí (n. 1903)].

Monjo de Montserrat

Agustí Busquets havia ingressat al noviciat als 15 anys (1918). Destinat per l'abat a la comunitat de Manila, tanmateix va fer tots els estudis a Roma (Sant Anselm) i dos anys a Jerusalem. Els vots definitius demanà fer-los com a

monjo de Montserrat i va ser ordenat prevere el 1926 (abans de complir 23 anys). El seu destí a Manila no es realitzà mai, i restà a Montserrat, on era professor de llatí i grec i dedicat a traduir obres dels Pares de l'Església. També em sembla important ressaltar aquesta part erudita i intel·lectual del nostre màrtir, encara que només pogué dedicar-hi pocs anys (8 o 9), els darrers de la seva vida. De fet les morts violentes de 1936 també suposen una extraordinària pèrdua per al país i per a l'Església a nivell científic. El P. Ambrós M. Busquets havia traduït i publicat en català (Montserrat 1925) l'*Exercitatorio de la Vida Espiritual* (1500), de l'abat Garcia de Cisneros, en la línia de la *devotio moderna* holandesa (*Kempis*), obra que hauria influït en sant Ignasi pels seus *Ejercicios*; a més del tractat *De la consideració*, de sant Bernat. També havia deixat enllestides per publicar a la Fundació Bernat Metge les *Homilies sobre l'Hexàmeron*, de sant Basili, i els *Escrips dels Pares Apostòlics*, textos cristians dels dos primers segles. Aquests darrers treballs van ser perduts o destruïts en la persecució.

Patí mort violenta la nit del 19-20 d'agost de 1936, a Barcelona (Pedralbes). Tenia 33 anys.

«Professor de llatí i grec, es dedicava a traduir obres dels Pares de l'Església»

Germana Carme Bardina i Castells

Comunitat de Sant Pere de les Puel·les

Dia 18 de novembre de 2013, primera hora de la tarda: la nostra comunitat es troba aplegada a la cel·la de la Carme envoltant el seu llit. Ella està inconscient, en coma. Totes esperem l'instant de la darrera crida del Senyor. La mare abadessa li diu a cau d'orella: «Carme, et volem agrair la teva vida de donació, la teva fermesa, la teva bondat.» Preguem en silenci, trencat de tant en tant amb el cant: *Rebeu-me, Senyor, segons la vostra Paraula i viuré...*, i d'altres. Al darrer alè, la Carme ha aparegut amb un semblant serè.

Neta de cor, noble, sincera, humil, entregada: són els trets més remarcables que hem percebut de la seva fesomia espiritual. També espontània, caparruda, contundent —deia ella—. Si alguna vegada havia disgustat una germana, ho reconeixia i no arribava la nit que no hagués demanat perdó. Per temperament, ansiosa, molt activa, amb facilitat es donava a l'acció que ella canalitzava en el servei a les germanes; mai no tenia un no quan se li demanava ajut en moments puntuals; i cercava sovint allò més senzill i amagat. Per a ella, els altres sempre eren primer. La seva disponibilitat absoluta era el nivell més expressiu del seu estimar. Estimava molt a tothom amb senzillesa, amb autenticitat, amb un cor lliure, tal com era: així s'ha fet estimar de totes.

La Carme Bardina i Castells havia nascut a Barcelona, era única noia entre dos germans. Va treballar per a la casa Modes Sta. Eulàlia, la qual cosa li va donar ocasió de perfeccionar-se en la costura. Va estudiar el Magisteri i va exercir de mestra a l'IPSI, Institució Pedagògica Sant Isidor, a Sant Gervasi, on va ser molt estimada. De jove, va sentir la vocació a la vida religiosa, però no volia deixar els pares, dels quals va tenir cura fins a la mort.

«Fins a última hora ha donat proves del seu zel per l'Ofici Diví, seguint-ne el ritme de les Hores, amb esforç i segons les seves possibilitats»

Es va presentar al monestir, preguntant si podia ser benedictina als 50 anys. És a aquesta edat que va entrar a la nostra comunitat, el 9 de gener del 1982 amb un fervent desig de plaure a Déu. I en donà sempre mostres: fogosa, tenia pressa per aprendre-ho tot, perquè volia ser molt fidel. Va fer els primers vots el 21 d'octubre del 1983. I la professió solemne l'11 de gener del 1987, festa del baptisme del Senyor, en què va poder viure a fons la seva divisa: *Aquí em teniu, Déu meu, vull fer la vostra voluntat*.

Va exercir diferents oficis a la comunitat: a la sagristia, al taller de restauració on es va mostrar hàbil en les capçades de llibres antics; suplències sovintejades a la porteria. Cosia tan bé, que amb facilitat les germanes li demanaven favors de tipus personal. A la recreació o en reunions familiars, sortia de vegades amb cada estirabot, que ens feia riure molt. I cal dir que sovint li preniem el pèl. Fa un parell d'anys, es va haver de sotmetre a una operació de matriu i li va ser detectat un tumor cancerós. Quan darrerament se li va comunicar que la malaltia ja era irreversible, i ella mateixa en notava els símptomes, ella, tan impressionable, es va manifestar tranquil·la, lliurada al Senyor. Va rebre la Unció dels malalts amb molta lucidesa i una gran pau que ens l'ha encomanat fins al darrer moment. Fins a última hora ha donat proves del seu zel per l'Ofici Diví, seguint-ne el ritme de les Hores, amb esforç i segons les seves possibilitats. Recent encara la celebració de la festa de Tots Sants, ens ve al record un text de Karl Rahner, que bé pot ser aplicat a la nostra germana Carme. En seleccionem aquí una frase: «Déu pot transformar-nos a tots en sants, en quelcom admirable, en obra d'art, en sorpresa davant la qual el cor s'aturarà meravellat per tota l'eternitat.»

En donar gràcies al Senyor per la seva vida, agraïm alhora el do de la vida comunitària.

Traspàs del Dr. Benet Badrinas Amat

Ferran Blasi Birbe

La matinada del diumenge 10 de novembre es va esdevenir el traspàs de mossèn Benet Badrinas Amat, nascut a Barcelona fa 86 anys. Havia crescut en una família en què abundaven, tant per part paterna com materna, a Barcelona, al Maresme o a Terrassa, prestigiosos empresaris en diversos rams fabrils, com la indústria química, la tèxtil o la construcció i amb una decisiva presència en els sectors socials i econòmics, i artístics.

Benet Badrinas va estudiar el batxillerat a Sarrià, al Tècnic Eulàlia i al Col·legi de Sant Ignasi. Va obtenir la llicenciatura en Ciències químiques i les assignatures prèvies al doctorat a la Facultat de Ciències, Secció de Químiques, de la Universitat de Barcelona. Rebé l'ordenació de prevere a la Societat Sacerdotal de la Santa Creu i Opus Dei, i exercí una àmplia i profunda labor sacerdotal, especialment des de Barcelona, Madrid i Sevilla, on tingué especials responsabilitats pastorals, com a Vicari de l'Opus Dei i en l'orientació de la direcció espiritual dels fidels de la Prelatura. Ell va posar en marxa les Jornades de Qüestions Pastorals de Castelldefels, dirigides sobretot a sacerdots de les diòcesis amb seu a Catalunya, que se celebren cada any des d'aviat farà mig

«Conservava una bona forma física, i la il·lusió per veure coses interessants i vam fer algunes excursions plegats»

segle. Tinc l'experiència pròpia, que he vist confirmada en d'altres, que sabia donar confiança als col·laboradors, i compartir la realització d'iniciatives. Jo li n'haig d'agrair moltes, de proves. Una de relativament recent: quan accedí, amb gust, a escriure un pròleg a una obra meua, *D'ètica i d'estètica*, de Publicacions de l'Abadia de Montserrat. I això em porta a descriure aquell volum —i no és solament una broma— i dir que contenia un treball meu afegit al seu, que era el bo.

La llicenciatura i el doctorat en Teologia en la que es diu ara Universitat Pontifícia del Laterà suposà una brillant culminació de la seva preparació doctrinal i literària i l'ajudà a convertir-se en autoritat en les matèries d'ètica i moral. Això, unit a les seves qualitats com a orador i escriptor, en va fer una referència segura per a tasques acadèmiques i de consell.

Va tenir una dedicació important a les qüestions d'història eclesiàstica, que li van facilitar la seva funció de viceposulador de la Causa de Canonització de

sant Josepmaria Escrivà de Balaguer i de diversos fidels de l'Opus Dei. I per les seves diverses feines havia conegut i tractat de la vora la major part dels bisbes de les diòcesis espanyoles, i ja no ho cal dir sant Josepmaria Escrivà i els dos prelatos que l'han succeït: el venerable Àlvaro del Portillo i Mons. Xavier Echevarría.

A Barcelona ha estat el primer rector de l'església de Montalegre. És cosa evident que en la posada a punt d'aquesta església, o en la primera seu del Centre sacerdotal, dedicat a activitats formatives complementàries per a sacerdots al carrer de Còrsega, en un immoble dels germans Vall Mundó, va demostrar molt sentit pràctic i gust artístic. La seva agilitat mental i la intel·ligència pràctica el va portar oportunament a servir-se adequadament dels nous mitjans informàtics com a instrument de treball.

Vam coincidir en aquests últims estius en cursos a Can Nadal, a Girona. Cnser-vava una bona forma física, i la il·lusió per veure coses interessants i vam fer algunes excursions plegats.

Les exèquies, presidides pel Dr. Antoni Pujals, vicari de la Prelatura de l'Opus Dei a Catalunya, acompanyat d'un gran nombre de capellans, es van celebrar a Santa Maria de Montalegre, reblerta de fidels, l'11 de novembre.

Millorar la salut visual de col·lectius sense recursos

Objectiu principal de la Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera

Miquel Àngel Codina

La Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera és una entitat privada sense afany de lucre que desenvolupa nombrosos projectes solidaris i humanitaris en matèria d'oftalmologia, tant al Tercer Món com a casa nostra. «La Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera va néixer a partir de la iniciativa i la il·lusió per ajudar i crear projectes propis de cooperació internacional en matèria d'oftalmologia amb l'objectiu d'oferir servei d'atenció visual a persones necessitades i sense recursos», explica el doctor Ramon Martí i Bonet, fundador i president de l'entitat.

Ramon Martí i Bonet (Terrassa, 1944) és doctor en Medicina i Cirurgia i oftalmòleg. Ha estat cap del Departament de Retina de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. L'any 1986 va fundar l'Institut Català de Retina. El 18 de juliol de 2008 va crear la Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera. «L'ideal de la fundació —assegura— és poder fer arribar atenció oftalmològica al més gran nombre de persones per tal d'evitar o pal·liar la ceguera en tots aquells casos mèdics en què resulti possible des del punt de vista tècnic i humà, i així poder oferir una millor qualitat de vida a moltes persones.»

El balanç que el Dr. Martí i Bonet fa d'aquests cinc anys de vida de la fundació és d'allò més positiu: «Estem molt contents amb els projectes que estem fent des dels nostres inicis i ens sentim molt privilegiats de poder ajudar tantes persones que necessiten un tractament o unes ulleres per solucionar el seu dèficit visual. En els pròxims anys tenim previst fer créixer els nostres projectes i poder arribar cada vegada a més persones.»

Segons l'Organització Mundial de la Salut, es calcula que al món hi ha 1,4 milions de menors de 15 anys que són cecs. La meitat dels casos de ceguera infantil es poden evitar amb un tractament precoç. «Els nostres beneficiaris són persones de totes les edats (especialment infants i joves) amb malalties visuals evitables i amb situació de pobresa o sever risc d'exclusió social que no tenen accés a un tractament oftalmològic per motius econòmics. La majoria dels beneficiaris que atenem tant a Barcelona com a l'àmbit internacional són infants i joves, però també visitem i tractem persones adultes», informa el Dr. Ramon Martí i Bonet.

Tercer Món

La Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera du a terme actualment quatre projectes de cooperació internacional en matèria d'oftalmologia en quatre zones molt diverses: al municipi d'Anantapur (Índia), a la població de Huamachuco (Perú), a la ciutat de Camoapa (Nicaragua) i a les poblacions de Nikopol i Dnipropetrovsk (Ucraïna).

«En aquestes zones —constata el doctor— realitzem projectes oftalmològics en els quals inaugurem serveis

«La meitat dels casos de ceguera infantil es poden evitar amb un tractament precoç»

d'oftalmologia (formats per consultori i quiròfan), formem professionals sanitaris de la zona i visitem i tractem pacients. També desenvolupem programes d'atenció precoç per detectar i tractar malalties visuals i altres discapacitats en infants menors de sis anys, abans que arribin a l'edat escolar, per poder donar-los millors perspectives de futur.»

Segons el Dr. Ramon Martí i Bonet, «el fet de no detectar ni tractar malalties visuals evitables té conseqüències molt greus per als infants i joves cecs o amb baixa visió. No reben ajudes econòmiques ni socials dels seus governs i molts d'ells estan en risc d'exclusió, pobresa i discriminació, especialment si no tenen una família que els pugui acollir. En el cas dels nens més petits, la situació encara és més preocupant, ja que tenen menys possibilitats de sobreviure; en la majoria de casos tenen molts problemes per accedir a una

la conseqüent dificultat per accedir a estudis superiors o a una formació laboral que s'ajusti a les capacitats de l'infant o del jove», revela el president de la Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera.

«L'exploració d'un nen s'ha de realitzar abans dels sis anys, ja que un simple defecte de refracció pot tenir com a conseqüència una ambliopia (ull gaudul)», adverteix el Dr. Martí i Bonet. I posa en relleu que «el projecte "Visió per a tothom a Catalunya" no vol substituir els serveis que ofereix el servei sanitari públic, sinó complementar-los perquè les famílies sense recursos puguin accedir a tractaments que no queden coberts».

La fundació està oberta a totes aquelles persones que hi vulguin col·laborar com a voluntaris. «Sempre són ben rebuts i acceptem perfils molt diversos», ressalta el president. Per als projectes d'oftalmologia es necessiten metges oftalmòlegs, òptics, infermeres, auxiliars d'infermeria i administratius. Per a activitats de sensibilització i captació de fons es valoren perfils professionals diversos, persones amb entusi-

escola d'educació especial. Per aquest motiu es redueixen les possibilitats d'integració social o laboral en un futur, situació que els provoca no poder sortir del seu cercle de pobresa».

«Gràcies al treball realitzat pel nostre equip del projecte d'atenció precoç a l'Índia rural s'ha pogut reduir el percentatge de ceguera infantil en un 24%, la qual cosa ha facilitat l'escolarització i ha ampliat les perspectives de futur de molts nens i nenes que, d'altra banda, haurien continuat sent cecs i haurien tingut molts altres problemes», assenyala el Dr. Martí i Bonet.

Catalunya

Des de l'any 2012, la fundació du a terme el projecte d'atenció oftalmològica «Visió per a tothom a Catalunya», destinat a infants i famílies amb malalties visuals i sense recursos econòmics. El propòsit és oferir la visita oftalmològica i, si cal, oferir tractaments i ulleres que no quedin coberts per la seguretat social. «En el nostre entorn més proper, el fet de no detectar la necessitat de portar ulleres pot ocasionar casos de fracàs escolar evitables i

asme i capacitat de comunicació «per ajudar-nos amb les diferents activitats que organitzem i per informar al públic sobre els nostres projectes i els objectius que persegüim per millorar la vida de tantes persones».

El Dr. Martí i Bonet té paraules d'agraïment per a tots els voluntaris: «Vull donar-los les gràcies pels esforços, el temps, la formació, l'experiència, la humanitat, l'idealisme, la capacitat de treball en equip i l'entusiasme que mostren en tots i cadascun dels nostres projectes i activitats. Els voluntaris i co-operants són imprescindibles per tirar endavant la nostra tasca.»

Conscienciar la ciutadania sobre els problemes oculars de les persones en situació econòmica precària i amb risc d'exclusió social és també una de les missions de la Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera. «Crec que tota persona que visqui en un entorn envoltat de pobresa té l'obligació moral d'ajudar les persones vulnerables sense recursos. En el nostre cas, la conscienciació social és molt important per detectar i tractar a temps les malalties visuals evitables, especialment pel que fa als infants de curta edat», comenta el Dr. Martí i Bonet.

Fundació Ramon Martí i Bonet contra la ceguera
C/ Pau Alcover, 67, planta baixa – 08017 Barcelona
Tel. 932 540 564
www.fundacionramonmartibonet.org

L'Esplai Epis celebra 40 anys de formació en el lleure

El periodista Carles Capdevila va impartir la ponència «Educar amb bon humor»

Jordi Pérez Ansótegui

Una conferència del periodista Carles Capdevila, director del diari *Ara*, sobre *Educar amb bon humor* va donar el tret de sortida al ventall d'actes amb què l'Esplai Epis commemorarà el seu 40è aniversari al llarg de tot el curs. Mons. Joan Piris, bisbe de Lleida, va presidir la inauguració de l'efemèride, en la qual també van participar l'alcalde de Lleida, Àngel Ros; el director general de Joventut, Antoni Reig; la directora del Col·legi Episcopal, Antonieta Mateus, i el director de l'esplai, Òscar Costa.

Carles Capdevila va aprofitar la seva xerrada per explicar en clau d'humor com va prendre consciència filosòfica sobre què era educar i com havia anat descobrint-ho amb les experiències personals viscudes amb els seus quatre fills. Capdevila, que s'ha convertit en un referent periodístic dins del món de l'educació en el lleure d'ençà que va escriure un article sobre els monitors de colònies, va glossar la figura d'aquests joves voluntaris, que tant han fet i fan en la formació de la joventut d'aquest país, malgrat els intents de menystenir-los i ridiculitzar-los amb qualificatius com *xirucaires* o *cumbaiàs*.

La conferència de Capdevila va estar precedida de la inauguració del 40è aniversari. Antonieta Mateus va llegir el que s'havia escrit a la premsa local, tal dia com aquell, quatre dècades abans, sobre el casal que acabava d'estrenar el bisbe Ramon Malla, sota la direcció dels mossens Jordi Pardell i Francesc Martí.

Josep Manuel Prada

Mateus va recordar com aquell propòsit de centre obert a la ciutat havia estat una constant fins avui.

Òscar Costa va agrair el suport que havien rebut sempre del bisbat de Lleida per haver cregut que a través del lleure es podia educar. Per la seva banda, Antoni Reig va destacar l'important paper que havia tingut per a Catalunya el món de l'esplai i del lleure: «Ha estat un aprenentatge de vida en actituds i valors per a la joventut, i cal reivindicar-lo.»

L'alcalde Àngel Ros va demanar continuar treballant en aquesta línia per fer més visible el món de l'educació en el lleure i posar-lo en valor perquè és un aprenentatge de vida.

El bisbe de Lleida va convidar els presents a participar en els actes previstos al llarg de tot el curs. També va engrescar els voluntaris a fer memòria del que s'ha viscut per agafar embranzida per continuar aquesta tasca. Mons. Joan va assenyalar que des dels esplais s'ha ajudat a créixer generacions de lleidatans, la qual cosa contribueix a escriure la història de la nostra ciutat. «La història l'hem de conduir nosaltres. Som responsables del seu esdevenidor», va manifestar.

Mons. Piris va agrair la iniciativa dels mossens Pardell i Martí. Així mateix, va recordar que amb el lleure i el joc es complementa la tasca educadora de les famílies i de l'escola.

Sant Joan de Déu obre una plataforma de finançament col·lectiu

Redacció / Barcelona

L'Obra Social de Sant Joan de Déu estrena una nova via de sensibilització i captació de fons a través de la plataforma de finançament col·lectiu www.implica-t.org. Es tracta d'una eina que ofereix la possibilitat de fer aportacions a projectes propis de la institució que requereixen un suport econòmic prioritari. S'assegura així la continuïtat del model d'atenció a la vulnerabilitat que sempre ha caracteritzat l'orde.

Més de vint centres de Sant Joan de Déu establerts a Catalunya, les illes Balears, València, Aragó, Navarra i Madrid publicaran els seus projectes solidaris en aquesta plataforma per tal de garantir que les persones en situació de sense llar, amb discapacitat, amb dependència i la infància hospitalitzada rebin una assistència integral, que vagi més enllà de l'atenció purament sanitària.

Totes les aportacions realitzades es convertiran en recursos per als qui més ho necessiten, ja que, si un cop esgotat el termini no s'ha aconseguit l'objectiu econòmic proposat, es valorarà si és possible completar l'aportació amb altres mitjans o si es redireccionen les aportacions a altres programes destinats al mateix col·lectiu.

Gent de casa

Josep Maria Tarrasa i Alvira, home de ràdio

En aquesta secció no havíem parlat mai d'un home de ràdio. Avui el nostre protagonista és un tarragoní de soca-rel. Josep Maria Tarrasa i Alvira va néixer el 20 d'agost del 1913 a Tarragona. Va estudiar als Germans de les Escoles Cristianes, després va cursar el batxillerat a l'Institut tarragoní i finalment va fer el peritatge a l'Escola Industrial de Terrassa. Als set anys ja feia teatre i fins i tot va formar una companyia amb gent de Tarragona.

Tarrasa va treballar a Ràdio Tarragona, emissora que es va fundar el 1933 i en la qual debutà el dia que complia vint anys. Va ser el seu primer locutor

i únic treballador, i va arribar a ser-ne director. Fou llavors, el 15 d'octubre del 1934, quan creà el personatge d'en Maginet de la Canya, o Pelacanyes, una creació singular que gaudí de molt èxit. Era un nen que feia ell mateix imitant la veu i que representava un d'aquells infants comprometedors que posen en evidència els enganys i les incoherències dels grans.

Passada la guerra, Ràdio Tarragona fou annexada a la *Red de Emisoras del Movimiento*, una xarxa local estesa per tot l'Estat, fins que va passar a Ràdio Nacional. Tarrasa fou detingut el 1939 i, com tots els funcionaris, mestres o periodistes, li fou obert

un expedient de depuració, amb el resultat que poc després va poder reincorporar-se de nou a la feina. Just passat el conflicte, cap al 1940, es va fundar la Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió, en va ser el primer president i va recuperar la lluita Setmana Santa tarragonina, processons que ell transmetia des del 1954.

El 1941, des de Ràdio Espanya de Barcelona, va posar en marxa diverses campanyes benèfiques; la primera per a l'Institut de Puericultura Mare de Déu del Carme i una altra a favor de la leproseria de Sant Llätzer. Es pot dir que pràcticament hi va dedicar tota la vida, perquè Tarrasa concebia

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

la ràdio com un servei a les persones, com un objecte d'utilitat per arribar a tothom. La seva frase preferida era la següent: «Demanar sense molestar per donar sense ofendre.»

Com a actor, va obtenir un gran èxit amb *Don Juan Tenorio* al Teatre Espanyol de Barcelona el 1943. Rebé la Creu de Sant Jordi el 1990. Va morir a Tarragona, a la Clínica Monegal, el diumenge 17 de març del 1996, després d'una greu malaltia. La seva ciutat li té dedicat un carrer molt a prop de l'Hospital Universitari Joan XXIII.

Jornada de reflexió per aprofundir en el bé comú

Organitzada per l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn i UDC

Redacció
Barcelona

Amb el lema «La perspectiva humanista del compromís cristià, avui», l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn i Unió Democràtica de Catalunya van organitzar el dissabte 9 de novembre a Barcelona una jornada ideològica al voltant dels valors i la política. Des de les nou del matí fins a les vuit del vespre hi va haver diverses taules rodones —algunes en sessions paral·leles— amb debats al voltant de l'humanisme cristià i el personalisme comunitari, de l'economia social de mercat com a resposta, de la qualitat democràtica de la vida comunitària, de la pobresa i com afrontar-la, de la democràcia cristiana i de la proposta humanista cristiana.

Els noms de les persones que hi van intervenir reflecteixen el nivell de les conferències. Per esmentar-ne alguns, Jordi Roglà, director de Càritas diocesana de Barcelona; Mn. Jaume Aymar, director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*; Joan Rigol, expresident del Parlament de Catalunya; Josep Oriol Pujol, director de la Fundació Pere Tarrés; Josep Miró i Ardèvol, fundador d'E-cristians; Roland Freudenstein, director del CESM; Gutenberg Martínez, rector de la Universitat Miguel de Cervantes de Xile, i membres de la direcció

d'Unió Democràtica de Catalunya, com ara Josep A. Duran i Lleida, Ramon Espadaler, Josep M. Pelegrí, Joana Ortega i Toni Font, a banda de representants de partits democratacristians llatinoamericans i europeus.

Moltes hores de debat sobre els valors, els principis i el compromís amb la societat, els més desfavorits i la justícia social. I tot amb un fil conductor: l'economia social de mercat, la doctrina social de l'Església que continua sent la millor resposta a la crisi del liberalisme i del socialisme. S'hi van escoltar molts

arguments en defensa de l'economia social sempre al servei de les persones per aconseguir una societat més justa, fonamentada en la igualtat, la solidaritat i la fraternitat. Moltes intervencions van incidir en una gran reivindicació del rol de la família, ara i sempre; en

aquests moments de crisi desenvolupa una funció molt important per reduir els efectes devastadors de la manca de treball i de l'increment de la pobresa.

Un altre dels fonaments d'aquesta jornada va ser la revindicació de garantir la cohesió social en aquests moments convulsos. A la crisi econòmica i social i a la de valors s'afegeixen també la institucional i la política. Davant d'aquesta situació es plantejava el missatge de la necessitat de fonamentar-se en una doctrina clara i transparent, la del socialcristianisme a partir de l'Evangeli, que també inclou els conceptes de catalanitat i d'estricta justícia social.

De fet, un dels moments més colpidors de la jornada des del punt de vista afectiu va ser la intervenció del director de Càritas diocesana de Barcelona després de l'emissió d'un vídeo de l'organització. Jordi Roglà va aconseguir traslladar als assistents el dolor i l'exclusió que provoca la pobresa i la marginalitat. En definitiva, una jornada de reflexió, però també d'estímul a l'acció per millorar la nostra societat i per aprofundir en el bé comú.

Tot recordant Mn. Josep Gudiol

Redacció / Vic

El Museu Episcopal de Vic (MEV) va acollir el divendres 25 d'octubre una jornada monogràfica dedicada a Mn. Josep Gudiol i Cunill (Vic, 1872-1931), considerat com el pare de l'arqueologia i de la història de l'art a Catalunya. La figura de Gudiol va ser l'eix temàtic de la primera edició de la nova Jornada de Museus i Patrimoni de l'Església a Catalunya que promouen i organitzen conjuntament el Museu de Lleida Diocesà i Comarcal i el MEV. Una dotzena d'especialistes de l'àmbit català van glossar les aportacions de Gudiol a l'art, les quals fonamenten, encara avui, molts dels treballs sobre la història de l'art del país.

Format al Seminari de Vic, Josep Gudiol va participar en les tasques de creació del

Museu Episcopal (1889-1891) i en la redacció del seu catàleg (1893-1896). Ordenat sacerdot l'any 1896, va ser nomenat conservador del museu i catedràtic d'Arqueologia Sagrada del Seminari el 1898. El 1902 va publicar *Nocions d'arqueologia sagrada catalana*, el primer manual d'història de l'art català i en català.

La recerca, la cura i augment de les col·leccions del Museu Episcopal i la docència van ser els tres pilars de la seva activitat vital, durant la qual va rebre nombrosos premis i va passar a formar part de diferents institucions científiques. Va publicar nombrosos treballs sobre temes transversals d'història de l'art (pintura, escultura, arquitectura, iconografia, litúrgia, manuscrits...), així com també una gran quantitat d'estudis monogràfics.

CatalunyaCristiana

Subscribiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 125€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

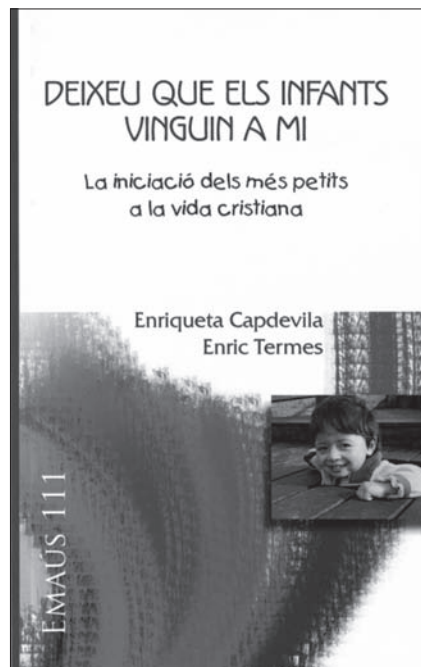
Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

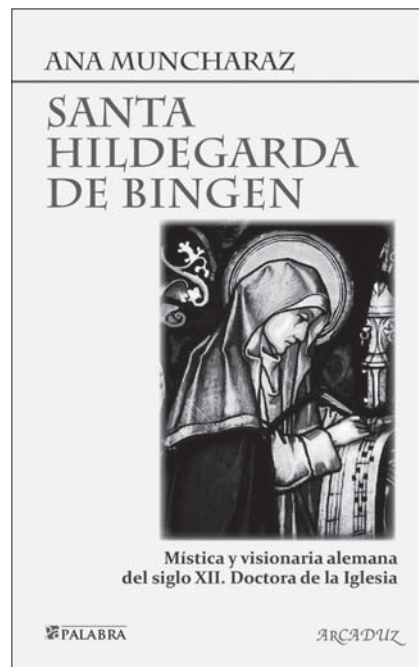
Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

KARL JASPERS**La idea de la universidad**
EUNSA, 2013, 236 pàg.

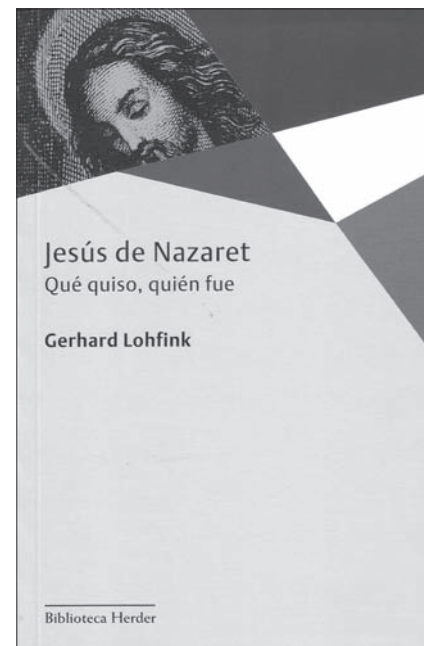
En aquestes pàgines sobre l'essència que ha d'encarnar i impulsar la institució universitària, Karl Jaspers ofereix les seves riques reflexions com a psiquiatra i com a psicòleg. Alhora que admirador de la ciència, Jaspers adverteix la necessitat existencial d'unir els coneixements científics amb l'experiència humana unitària. Als seus ulls, la universitat és precisament un reflex d'aquesta unitat existencial que anhelem.

ENRIQUETA CAPDEVILA i ENRIC TERMES
Deixeu que els infants vinguin a mi
Centre de Pastoral Litúrgica, 2013, 76 pàg.

En els primers anys de la vida, és fonamental ajudar els nens i les nenes a obrir-se a la fe i al seu encontre amb Jesús. I aquesta tasca correspon, per sobre de tot, els seus pares. Per ajudar els pares en aquesta tasca, en la qual són insubstituïbles, aquest llibre ofereix diferents camins, criteris i idees concretes; primer per a l'etapa inicial, dels 0 als 3 anys, i després per a l'etapa més avançada, dels 3 als 6 o 7 anys.

ANA MUNCHARAZ**Santa Hildegarda de Bingen**
Ediciones Palabra, 2013, 320 pàg.

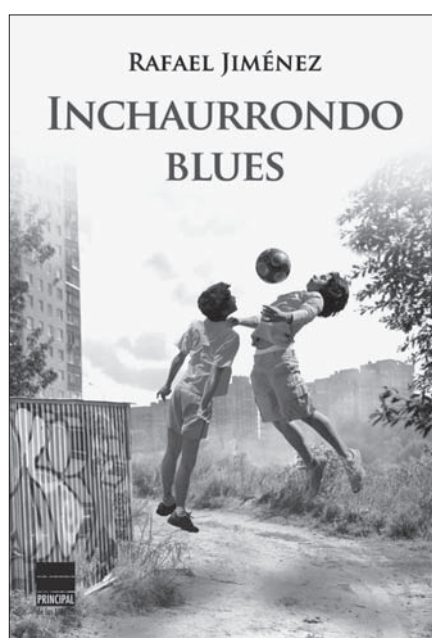
Aquesta novel·la ens introdueix en la rica i profunda personalitat de santa Hildegarda de Bingen (1098-1179), doctora de l'Església, a través del seu itinerari espiritual i del món en el qual va haver de revelar-se marcat per les croades, la situació d'inferioritat de la dona, l'heretgia càtara... Problemes als quals Hildegarda es va enfrontar predicant, escrivint i mirant de guarir el cos i l'ànima de tots els qui acudien a ella.

GERHARD LOHFINK**Jesús de Nazaret. Qué quiso, quién fue**
Herder Editorial, 2013, 604 pàg.

Qui va ser realment Jesús? Un profeta? Un revolucionari radical? Un personatge carismàtic amb dons extraordinaris? El teòleg Gerhard Lohfink mostra com amb el mètode purament històric podem apropar-nos a Jesús sense que sorgeixi un abisme insalvable amb la visió que en tenen els creients. L'autor espera que aquest llibre ajudi a apropar-se al veritable Jesús amb actitud crítica, però oberta i plena de confiança.

RAFAEL JIMÉNEZ
Inchaurrondo blues

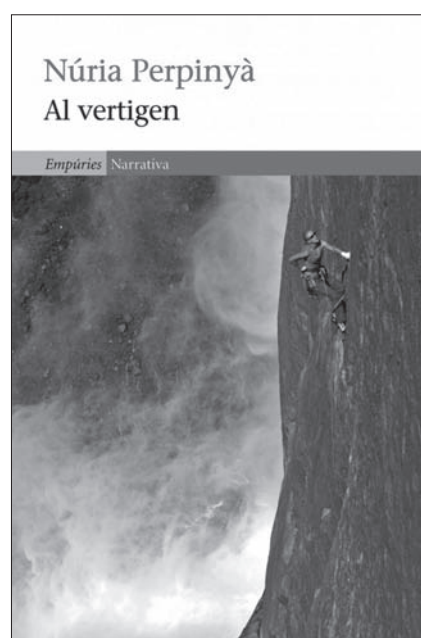
Principal de los Libros, 2013, 288 pàg.

Als anys vuitanta, la caserna de la Guàrdia Civil a Inchaurrondo (Sant Sebastià) és per a Eloy, fill d'un tinent, gairebé una presó. Té poc contacte amb l'exterior fins que en una visita al metge coneix Ander. Tots dos són apassionats del futbol i juntament amb altres nois organitzen partits dins i fora de la caserna, aliens a les fronteres ideològiques que imposen els adults. Una amistat com a nexa d'unió entre dos mons oposats que amenacen amb destruir la felicitat de la infància.

NÚRIA PERPINYÀ
Al vertigen

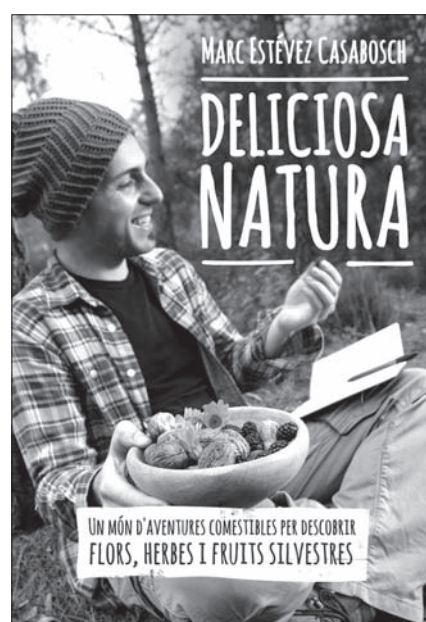
Editorial Empúries, 2013, 460 pàg.

La protagonista d'aquesta novel·la és Irena Besikova, una escaladora enigmàtica i solitària. Així mateix, al llarg d'aquestes pàgines es posa de relleu l'enfrontament que sorgeix en la trama entre la natura salvatge i la civilització urbana. Escrita amb una prosa intensa i elegant, es tracta d'una nova obra de la prestigiosa escriptora Núria Perpinyà, en la qual es ret un homenatge sentit a l'alta muntanya i els alpinistes.

MARC ESTÉVEZ CASABOSCH
Deliciosa natura

Cossetània Edicions, 2013, 224 pàg.

Després de confessar-nos els secrets més ben guardats dels bolets en diferents llibres, Marc Estévez Casabosch ens presenta ara una proposta única i emocionant per descobrir-nos les seves plantes silvestres predilectes, destacant sobretot les espècies medicinals. També s'inclouen notes per a la identificació i recol·lecció de cada espècie, els detalls del seu hàbitat, la seva localització, les aplicacions gastronòmiques, etc.

AHARON APPELFELD
Tsili. Història d'una vida
Club Editor, 2013, 190 pàg.

Aharon Appelfeld, un dels grans escriptors israelians contemporanis, recorda vivències del seu terrible passat i, partint de la seva experiència personal, reconstrueix la història més recent del poble jueu. Amb només vuit anys va ser deportat a un camp de concentració i després va haver de passar per un llarg periple de fugides durant la Segona Guerra Mundial per acabar emigrant a Israel el 1946, on encara resideix.

Crítica literària

L'alè vital de Contijoch

Sense alè és l'última novel·la escrita per Josefa Contijoch (Manlleu, 1940). Després d'haver estat guardonada amb el Premi Ciutat de Barcelona i Crítica Serra d'Or,enguany ha rebut, merescudament, el Crexells.

Sense cap mena de dubte, Contijoch és una de les autores de les lletres catalanes contemporànies amb més reconeixement i amb una gran trajectòria com a escriptora. Ràpidament es va saber introduir en el món de la cultura i de la producció literària. Va publicar les seves primeres composicions—escrites en castellà—durant la dècada del 1960 i des de llavors no ha parat. Des de la seva creació, l'any 1992, és membre del Comitè d'Espectadors del Centre Català del PEN Club.

Sense alè és, almenys per a l'autora, més que una novel·la: es fa difícil parlar-ne en poques paraules, crec. Situada en plena Catalunya de la dècada dels cinquanta, és una obra basada en fets reals i narrada amb to autobiogràfic que relata la tràgica i violenta mort d'una amiga. Així mateix ho expressa Contijoch: «Aquell cadàver em va convulsionar. ¿Per què em van abocar a fer un petó al cartronet fred de la galta? Ni ella ni jo no estàvem preparades per a res; menys encara per a la

JOSEFA CONTIJOCH

Sense alè

Edicions de 1984, 2012, 192 pàg.

mort.» Aquest esdeveniment marca tant Contijoch que converteix el seu desassossec en el present llibre.

L'eix central de l'argument són les *Versions* en què l'autora exposa les possibles hipòtesis sobre la mort de la seva amiga. I aquí l'autora ens delecta amb un joc entre realitat i ficció, entre què va passar i què podria haver passat, entre la versemblança i la realitat, entre els límits de la ficció i de la no-ficció que, en la present obra, es confonen irremeiablement. Ja ens ho avança al prefaci: «Els fets i les persones que senyoregen aquest text són certament reals. Però ja sabem que la realitat conté molta ficció, que la realitat no deixa de ser pura coincidència amb la ficció il·lusòria.»

Les *Versions*, doncs, són petits incisos intercalats en una narració ininterrompuda en què l'autora explora els seus sentiments i el seu jo aflora al més pur estil romàntic: envaint el fil discursiu de l'argument central i creant una amal-

gama d'instantis i vivències, un retrat vital de les expectatives i les esperances d'una jove per a qui la vida tot just ha començat. I, precisament, el sentit de l'existència i la voluntat reflexiva són els trets que realment caracteritzen aquesta obra: «Quantes vides vivim irresponsablement, intuïtivament o en somnis? I el feix de l'oblit? Tot això deu ser la immortalitat que tant ens deien. Recordar és l'única forma d'eternitat que conec.» Són les pròpies reflexions de l'autora, doncs, aquelles que permeten a Contijoch jugar, crear i, sobretot, cercar la paraula poètica a través del seu jo. *Sense alè* és una poesia feta prosa.

En definitiva, estem davant d'una obra rítmica, d'introspecció i emoció, però també sensacionalment poètica. *Sense alè* aconsegueix difuminar la frontera que separa prosa de poesia. Però encara podríem dir més: realitat i ficció es fonen per conformar un horitzó comú, la lluita personal de cada

individu al llarg de la seva trajectòria vital. És en aquest escenari on Contijoch deixa entreveure les expectatives i somnis de joventut, en un moment en què tot encara estava per fer. És, indubtablement, molt més que una novel·la.

Crítica teatral

Un Mag Lari amb màgia camuflada

SPLENDA,
de Mag Lari i Miquel Setó.
DIRECCIÓ: Mag Lari i Àngel Llàcer.
INTÈRPRET: Mag Lari.
BALLARINS: Griselda Astudillo, Roger Molist, Josep Ramon, Juan Carballido, Pol Quintana i Jesús Sanz.
Teatre Condal, Barcelona.
Fins al 6 de gener.

Sona Michael Jackson i els efectes màgics, els trucs i la trapelleria del Mag Lari va passant com si res durant més d'una hora i mitja, però sense que un s'adoni que es troba immers en un espectacle de màgia. *Splenda*, amb format de gran espectacle, és més teatre que màgia. Aquesta és la primera impressió que en pot treure l'espectador. Però només perquè la màgia marca de la casa està hàbilment camuflada en cadascuna de les accions, en cada gran aparell que omple l'escenari, en cada canvi d'escena, en cada intervenció parlada.

Al Mag Lari li agrada comunicar-se amb els espectadors. Amb el risc que aquesta opció tapi la seva capacitat màgica. Li agrada, a més, parlar amb l'auditori de tu a tu. I per a ell, que

© David Ruano

El Mag Lari barreja la màgia amb l'humor i la dramàtúrgia en el seu espectacle *Splenda*.

un teatre com el Condal, on torna per Nadal i Reis, sigui de grans dimensions, no és inconvenient perquè aquesta calidesa personal s'aconsegueixi des de la primera fila fins a l'última.

Splenda és un espectacle ple de sorpreses. I un té el dubte, ara, de si les ha d'anar desvelant totes o mantenir el misteri. *Splenda* té també voluntat d'espectacle *crossover*, que no vol dir *light*. Per començar, un espectacular zepelí inflable—quatre metres de llarg per dos d'amplada—vola per damunt de la platea. De moment, només sembla una galanteria de benvinguda,

però pocs minuts abans de començar, alguns espectadors ja comprovaran que el zepelí en qüestió porta males intencions. Deixem la incògnita en l'aire, mai més ben dit.

L'aparició de grans aparells és una constant en tot l'espectacle: una mena de gran barracot de fira; un gabial de barrots; un majestuós i fantàstic cavall alat; taules d'operacions; un coet llunàtic; pirotècnia de festa major; una tarima d'escalas per remarcar el glamour que impregna tot l'espectacle; les caixes negres de rigor del gènere de la màgia; un senzill globus amb fil, un

auto de *vintage*, escampall de serpentes platejades...

Tota aquesta escenografia, al costat d'uns efectes de so i de llum que formen part del protagonisme de l'espectacle i una banda sonora extreta en gran part d'algunes de les peces més conegudes de Michael Jackson, a més de la rèplica de la màscara de l'home llop de *Thriller*, i un vestuari elegant que, tant per al Mag com per a la mitja dotzena de ballarins i ajudants canvia almenys una cinquantena de vegades passant de l'estil imperial del XIX als anys trenta-quaranta i a les vestidures cibernetiques, configura un espectacle que entra per la vista i que es guarda ben guardats a la màniga uns quants números encara sorprenents de màgia—tant de cambra com de gran escenari—d'aquells que, en una pista de circ, el mestre de cerimònies qualificaria com a «més difícil encara».

Només cal vigilar que el Mag Lari i els seus ajudants no facin de debò el que amenacen de fer durant tota la representació: tallar pel mig el cos d'un pobre innocent de la platea en cada funció. Però del xou de *Splenda*, malgrat les amenaces, tothom en surt sa i estalvi i, sobretot, per a tranquil·litat dels futurs espectadors que no hagin vist cap de les representacions d'anteriors temporades, es garanteix que se'n surt no només sencer sinó també satisfet.

**Griselda Oliver
i Alabau**

Llicenciada en Filologia
Clàssica
griselda_ol@hotmail.es

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreusotorra@gmail.com

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

S'ha descobert un nou mamífer

És possible que al nostre planeta encara hi hagi espècies de mamífers que l'home no hagi descobert? Que hi existeixin insectes que no han estat estudiats no es veu gaire estrany. Són tants! (I certament es diu que, per més que ja s'hagin catalogat més d'un milió i mig d'espècies d'aquests animalets de sis potes, potser encara en resten prop d'un milió sense classificar). Però que els mamífers tinguin encara espècies desconegudes de la humanitat sembla impossible. Doncs no ho és tant. Ara feia 35 anys que no se sabia de cap mamífer nou i ens arriba la notícia que a una alçada d'entre 1.500 i 2.700 metres sobre el nivell del mar, als Andes americans, s'originà aquesta nova espècie que viu a certs boscos de boira de l'Equador i Colòmbia.

Es tracta d'un animalet que té l'aspecte d'una barreja de gat i ós petit. Pertany a l'ordre dels carnívors, subordre dels fissípedes, família dels procioníds (que és la família que també comprèn l'anomenat ós rentador). Els científics el van descobrir inicialment en un museu.

Aquesta descoberta va ser feta per l'equip di-

L'olinguito («Bassaricyon neblina»).

rigit per Kristofer Helgen del museu d'Història Natural de l'Smithsonian. Tot analitzant els exemplars que hi havia de l'animal conegut amb el nom d'olingo, veieren que hi havia uns exemplars ben especials; tenien els caps més petits, amb

un aspecte un xic diferent, i una dentició no ben igual i un pelatge més gruixut. Seran d'una altra espècie? Caldrà fer les anàlisis pertinents dels respectius genomes. Així es féu i el resultat donà afirmatiu.

La investigació continuà per trobar l'hàbitat d'aquests mamífers i es descobrí que són actius de nit i rarament baixen dels arbres on fan la vida. Se'ls posà el nom científic de *Bassaricyon neblina* (família dels procioníds, com hem dit) i com a nom vulgar se'ls anomena «olinguitos», per la seva semblança amb els olingos, que, a més de les diferències dites, són en general una mica més grans. «El descobriment de l'olinguito», ens diu Helgen, «ens demostra que el món encara no ha estat investigat del tot, i que encara no s'han revelat tots els seus secrets».

I cal afegir-hi un detall important: s'acaba de descobrir i al mateix temps s'ha de dir que es troba en perill d'extinció. Un 42% del seu hàbitat ja ha estat transformat en terres de cultiu o assentaments, i la cosa no s'acaba aquí. L'home està canviant el món d'una manera alarmant. I si només fos en l'aspecte de provocar la desaparició d'espècies...

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

40. Hi ha possibilitat de teràpia gènica

Heus aquí un altre camp d'investigació ben important per part dels biòlegs actuals. Fixeu-vos-hi bé, parlem de teràpia gènica i no de teràpia genètica en general. Vol dir fer ús dels gens amb vista a guarir alguna dolença. Més concretament, aquesta teràpia es pot definir com la restauració d'un gen defectuós en un individu afectat per una malaltia hereditària, o sigui gènica. Restauració que es pot realitzar de tres maneres possibles: amb la inserció del gen correcte en el genoma, o amb l'anul·lació de l'acció del gen alterat o amb la modificació del seu nivell d'expressió. Sempre es fa amb la introducció de material genètic en el subjecte que pateix l'anomalia. Té dues modalitats: teràpia somàtica (en el cos del malalt; *soma* és cos, en grec) o germinal (en el germen). Va ser a finals de la dècada dels 80 que es començà a fer experiments en aquest sentit amb ratolins de laboratori i fins al setembre del 1990 no es féu el primer assaig en un cos humà.

Teràpia gènica somàtica

Aquesta teràpia es porta a cap actuant sobre cèl·lules no germinals. Per consegüent només fa l'acció sobre un individu i no es transmet a la descendència. Ja es veu que en aquest cas no hi hem d'oposar cap reserva ètica. Les malalties genètiques que poden ser tractades amb aquesta teràpia són principalment aquelles en què el gen defectuós fa que no es produeixi un cert enzim necessari per al bon funcionament de l'organisme. Si això es deu a una anomalia monogènica (causada per un sol gen) recessiva, ja es veu que

amb la introducció del corresponent gen dominant sa seria suficient per eliminar el defecte congènit. La dificultat ve de com fer aquesta introducció. Per aconseguir la guarició de l'afectat hi hauria els següents mètodes possibles: introduir amb gran dosi el material gènic, o matar directament les cèl·lules malaltes, o bé matar-les indirectament per mitjà de cèl·lules sanes, o fer una inhibició dirigida de l'expressió del gen defectuós o, finalment, corregir la mutació d'aquest gen (que se'n diu fer diana).

Hem de reconèixer, ens diu Jouve, que molts dels experiments que s'han fet al respecte encara no han superat la fase d'un simple preassaig. En els estudis fets amb ratolins que hem dit abans s'integraven centenars de còpies de l'ADN correcte en embrions, però només 10-30% sobreviuen i d'ells tan sols 2-4% havien assimilat bé l'ADN que se'ls havia injectat, però col·locat a l'atzar sense preferència a cap lloc concret del cromosoma.

Però arribem als anys noranta i ja hi ha autorització per fer el primer assaig clínic en humans. Concretament el que es va realitzar va ser introduir el gen que codifica l'enzim adenosindesaminasa que és el que desencadena la defensa del sistema immunològic contra les infeccions. Els que tenen avariats aquest gen pateixen la malaltia anomenada immunodeficiència combinada severa, o SCID segons les sigles angleses; són els «nens bombolla» que han de viure aïllats per no contraure cap afecció que el seu organisme no podria combatre. Com poder aconseguir que el malalt pugui assimilar el gen que se li injecti i mantenir-lo ja per a tota la vida? El

sistema consistia a injectar a la medulla òssia de l'infant l'ADN salvador mitjançant uns virus (atenuats) vectors que l'introduïrien en les cèl·lules del malalt. I la cosa tingué èxit! La primera pacient que rebé aquesta teràpia gènica era una nena brasilera, Ashanti da Silva, de quatre anys, que a partir d'aquella injecció ja va adquirir les defenses que el seu cos necessitava per fer vida normal.

Però això no assegurava l'èxit per sempre, després d'un altre cas que també tingué un bon resultat, n'hi hagué dos més on els que havien rebut el tractament moriren de leucèmia provocada pel vector de l'ADN. No en sabem més casos però suposem que els que s'hagin fet posteriorment s'haurà tingut això molt en compte. El que hi hem de dir, és clar, és que desitgem que aquestes troballes de la ciència genètica actual tinguin cada vegada més bona sortida i ajudin de debò a guarir malalts, els que siguin.

Hi ha encara una altra malaltia que ja ha començat a ser estudiada per poder ser després tractada gènica és la fibrosi quística. El 2006 l'equip de la Dra. Suzy Buckley, de la Universitat de Londres va aconseguir amb ratolins l'èxit en la inserció del gen guaridor utilitzant un retrovirus especial. No sabem si ja ha estat aplicat el mètode als humans afectats d'aquesta dolença, però sembla que el sistema és bo.

I també hem de dir aquí que encara hi ha una altra teràpia gènica que ja s'ha començat a aplicar, és la que no introdueix un gen corrector sinó la que hi posa el que anul·la l'acció d'un gen defectuós. Ho fa amb l'ajuda de l'ARN missatger. És un mètode que presenta

dificultats a l'hora d'accedir a l'interior de la cèl·lula. I el que s'ha aconseguit és poc a causa també de la vida curta que té l'ARM-m.

Teràpia gènica germinal

Seria la teràpia que es faria modificant les mateixes cèl·lules germinals. I diem *seria* i no és, perquè ara per ara no hi ha constància que hagi tingut èxit. És clar que si es modifica algun gen de la cèl·lula que constitueix el mateix òvul fecundat es corregeix de forma definitiva qualsevol malaltia congènita, però fins ara no es disposa de cap tècnica eficaç i segura per fer-ho. La simple transferència d'un gen a l'interior cel·lular, sense poder controlar la posició en què s'insereix en un cromosoma no dona cap garantia de bon resultat de cara a eliminar la malaltia. Només donaria la seva eliminació si es pogués substituir el gen alterat pel gen sa, i encara no s'ha trobat la manera de poder-ho fer.

Però encara hi hem d'afegir aquí una altra cosa des del punt de vista ètic: això s'hauria de fer amb el zigot fora de l'úter matern, i pràcticament només es pot fer si la fecundació es fa artificialment, o sigui *in vitro*. A més, en les condicions actuals, tal com es fa en els laboratoris s'inutilitzarien molts embrions, i el mateix que es volgués guarir estaria en perill de no poder desenvolupar-se tampoc. Per això no és estrany que, com ens diu Jouve, «per motius d'ètica i seguretat les diferents legislacions actuals, dels països en què es porten a cap les investigacions biomèdiques en aquest camp, no permeten aquest tipus d'intervencions en les cèl·lules germinals».

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

JOSEP AGUILÀ ÉS A LA MOSQUITIA (HONDURES) DES DEL 1986

«He après el valor fonamental que Jesucrist predica: l'home»

Rosa María Jané Chueca

En 1986 Josep Aguilà va arribar a Hondures, concretament a La Mosquitia, i des de llavors no se n'ha mogut. Tenia alguns projectes de cooperació iniciats i d'altres que volia posar en marxa. Per això, l'any 2000 va prendre la decisió de quedar-s'hi. Aguilà és de Sabadell i des d'allí la Fundació Sid Mosquitia li dona suport. A més, el mateix Aguilà ha fundat l'ONG Pawanka per als seus projectes a La Mosquitia.

Com és que fa gairebé trenta anys que és fora de la seva terra?

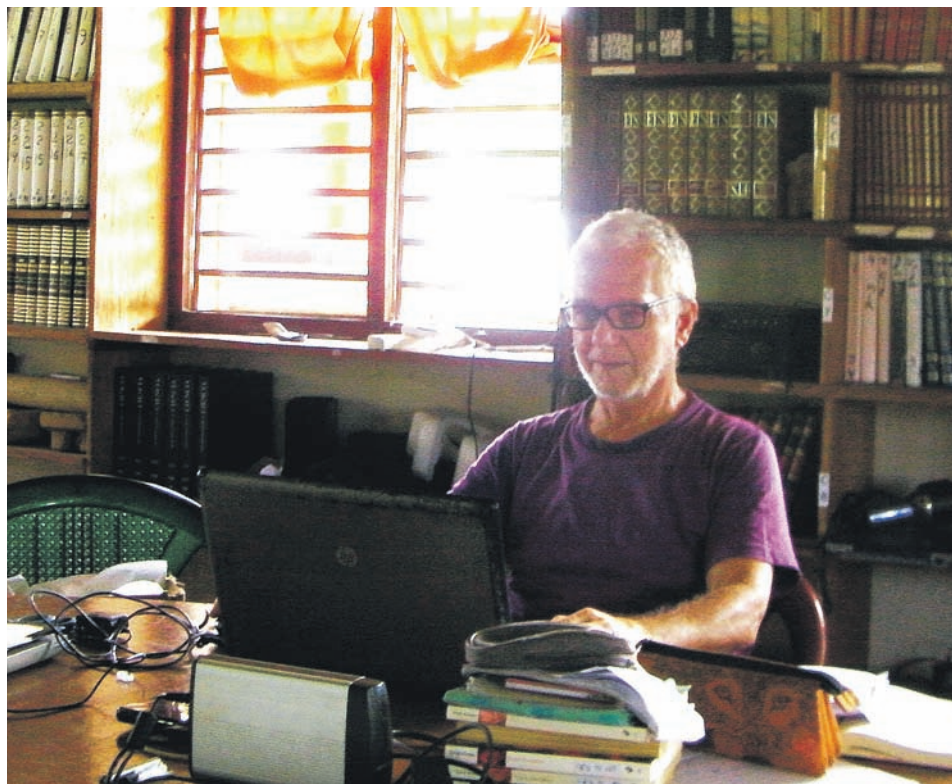
Tinc un gran afany de solidaritat i de veure com ajudar aquestes persones que viuen en un racó de món subjecte a canvis que els costen molt perquè viuen de la natura. Tenen una mentalitat diferent de la nostra.

Com és la realitat de La Mosquitia?

Un 95% de la població és indígena, parla la seva pròpia llengua. Fa cinquanta o seixanta anys vivien de la caça i de petits conreus al bosc, amb una vida de subsistència sense grans coses. Ara s'han anat creant noves necessitats, la societat ha canviat. La il·lusió d'un jove és tenir un mòbil. El camp no absorbeix tota la població, no hi ha feina per a tothom, però la ciutat tampoc no és la solució. S'estan perdent els valors de solidaritat familiar i l'autoestima. Volem que comencin a apreciar els valors de la pròpia cultura. S'ha de recuperar un moviment jove i entusiasta. Una de les qüestions en què més insistim és fer servir el misquito a l'escola i a l'institut, on tot es fa en castellà.

Quins projectes du a terme ara?

«Duem» a terme, perquè tinc molt de suport de la gent, si no, no podria fer res... Tenim ajuda per als malalts; per a l'educació, ja que donem suport als joves que volen estudiar després de l'ensenyament obligatori perquè les despeses són moltes; tenim artesanía

amb un grup de dones, que treballen com una cooperativa; hem obert una línia de xocolata perquè es produeix cacau; una altra línia són les chips de plàtan... fa dos anys vaig proposar crear una escola tècnica per capacitar joves i adults de manera professional perquè poguessin obrir petits negocis familiars... ja tenim l'edifici... Una altra línia és crear serveis socials municipals (educació, salut, esport, cultura...). És un projecte molt bonic que pot servir de model per als ajuntaments veïns.

Vostè passa bona part del temps en una biblioteca...

Tenim una biblioteca-sala d'estudi, on passo la majoria de les hores del dia. Els nois hi poden anar a fer deures, a estudiar... tenim llibres de textos de tots els cursos. Disposem d'internet, d'ordinadors, d'una impressora, d'un projector... també tenim una sala de

reunions. Volem ampliar la biblioteca i volem construir una hostatgeria per als futurs professors de l'institut, per a gent de pas i per a «turisme selecte», és a dir, aquelles persones que volen estudiar la flora, la fauna, les comunitats... aquest és un projecte que duren les dones que s'encarreguen de la xocolata. També tinc la idea d'oferir un menjador.

Què ha après d'aquesta experiència solidària?

El valor fonamental i que Jesucrist predica: l'home, l'ésser humà. L'amor és el substrat intern d'aquesta humanitat que tots vivim. Aquest amor és ser solidari, sensible al patiment dels altres; ser persona oberta a comprendre l'altre. Ser persona allà on siguis, defensant els drets i la dignitat de tothom. Ser persona alegre i optimista, intentar que l'ambició no ens faci caure. Seguir els passos de Jesucrist.

Eduard Brufau

Rauxa

Cap de setmana monàstic

Un any més el monestir de Montserrat organitza el Cap de setmana monàstic, del 13 al 15 de desembre, obert a tots aquells homes entre 18 i 35 anys que tinguin la inquietud de conèixer des de dins la vida monacal. Els participants, acompanyats a l'hostatgeria, no només pregunten i mengen amb la comunitat, com fan tots els hostes, sinó que assisteixen a xerrades impartides pels mateixos monjos sobre aspectes fonamentals de la vida monàstica (pregària, litúrgia, humilitat, vocació...). Els qui hem assistit a alguna de les edicions anteriors hem pogut gaudir de la bona acollida de la comunitat benedic-

tina, dels ensenyaments dels monjos i del silenci i l'espiritualitat dels fills de sant Benet. D'entre les coses que més valorem els qui hi hem participat és la vivència profunda que s'arriba a tenir de la pregària i l'eucaristia gràcies a les xerrades dels membres de la comunitat. Les seves paraules sàvies, fruit de l'experiència de Déu, saben transmetre la naturalesa profunda de la vocació monàstica, i això permet a qui ho escolta viure la litúrgia sota una llum nova i molt més intensa. La vida del monjo té l'origen en Crist i s'encamina cap a Crist i així es converteix en model a imitar per a la resta de cristians.

Pensant-ho millor

Núria Gispert
Membre del
Consell Assessor
de la Fundació
Pere Tarrés

La fe

Tot just acabat l'Any de la Fe voldria fer algunes reflexions:

—La fe és un tresor que Déu ens ha posat a les mans.

—La fe ens cal per fer realitat la missió que se'ns ha donat i que considerem prioritària.

—La fe no ha perdut valor.

—La fe interessa a homes i dones del món.

La nostra tasca ha d'estar revestida d'actituds evangèliques fetes des de la humilitat d'aquell que no es vol imposar. Per això és imprescindible el testimoni en la nostra manera de viure i que faci proper i desitjable l'Evangeli.

La fe també ens demana una confiança renovada en la llavor que Déu planta i que està destinada a fer el seu curs.

La tasca evangelitzadora ens demana coherència, la qual cosa no vol dir que tot ho fem bé, sinó que sent infidels mostrem que l'Evangeli pretén ser Bona Nova per a persones com nosaltres que mostrem la nostra feblesa.

Als creients d'aquest segle se'ns demana donar raó de la nostra fe i això produeix la inquietud en nosaltres d'una formació permanent.

Ens cal connectar amb els que s'han allunyat o no han tingut ocasió de conèixer la fe.

Nosaltres, les nostres relacions, els que ens apreciem mútuament, ens convertim en instrument de connexió amb la fe. Per això cal fer possible aquell espai que faciliti l'obertura, compartir, posar en joc les millors capacitats de l'altre. Saber llegir el moment que viu l'altre, facilitar que es trobi acollit.

Davant d'aquells «que no volen sentir parlar de Déu» és imprescindible el nostre testimoni.

Per això cal una vivència de la fe dels creients que impulsi més enllà de nosaltres, que no ens faci veure com a «privilegiats per la fe» sinó com a responsables que la fe pugui arrelar en l'altre.

Com a Església hem de crear espais que desvetllin interès per Jesús: espai de pregària, espai de compartir en grup, per donar resposta a qui passa necessitat, comunitats de portes obertes, respectuoses, que conviden i acullen.

Déu ens estima i envia el seu Fill al món. La nostra fe ha de fer proper Jesucrist a tothom.